500 KURUŞ
YIL 6 SAYI 2158.

CUMA 8 HAZİRAN 1979

EKONOMİ
Politika
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

bir ekmek bir Politika

Meclis Başkanlık Divanı «Mobilya yolsuzluğu» dosyalarını birleştirdi

- Demirel ve Ecevit hakkındaki yolsuzluk iddialarını içeren dosyaların birleşmesi için TBMM Genel Kurulunun onayı gerekiyor

Ankara (Politika) — TBMM Başkanlık Divanı dün yaptığı toplantıda AP grubunun önerisini kabul ederek, mobilya yolsuzluğuna ilişkin iddiaları incelemekte olan hazırlık komisyonlarında bulunan Başbakan Bülent Ecevit'e ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'e ait dosyaların birleştirilmesine karar verdi.

Divan ayrıca Milli Birlik ve Kontenjan gruplarının soruşturma komisyonlarında güçleri oranında yer almaları yönünde CHP grubunca yapılan başvuruyu da reddetti. Başkanlık Divanının kararının yürürlüğe girebilmesi için kararın TBMM Birleşik Toplantısında kabul edilmesi gerekiyor.

TBMM Başkanlık Divanı'nın dünkü toplantısında AP'lilerin ve yandaşı partilerin çoğunluk sağladıkları CHP'li üyelerin büyük kısmının toplantıda hazır bulunmadıkları öğrenildi...

CHP'NİN ÖNERİSİ KABUL EDİLDİ
Meclisler 3 Temmuz'da tatile giriyor

- AP'li Afaöv, CHP'lilere «Kafamı kızdırmayın gelir başınıza bakan olurum» dedi.

Haber Merkezi — CHP Ortak Grubu'nun Danışma Kurulu tarafından reddedilen meclislerin 3 Temmuz günü tatile girmesi yolundaki önerisi Millet Meclisi'nin dünkü oturumunda kabul edildi.

Oturumu yöneten MHP'li Ali Fuat Eyüb-

(Devamı Sa. 7, Sü. 5'de)

Mete Tan vekalet edecek
Hilmi İşgüzar dün bakanlıktan istifa etti

- İşgüzar'ın bakanlık görevinden istifası üzerine dün Millet Meclisi'nde görüşülmesi gereken gensoru da düşmüş oldu
- Ecevit, İşgüzar'ın hiçbir telkin altında kalmadan, istifa ettiğini söyledi

Ankara (Politika) — Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar dün görevinden istifa etti. İstifası Ecevit tarafından kabul edilen İşgüzar'ın yerine Sağlık Bakanı Mete Tan vekalet edecek. Ecevit «İşgüzar'ın istifasını saygı ile karşılıyorum» derken, AP Genel Başkanı Demirel de «Bu işin içinde bit yeniği var» dedi. CGP Genel Başkanı Feyzioğlu ise «Çok gecikmiş de olsa sayın İşgüzar yapılması gerekeni yapmıştır» şeklinde konuştu. İstifa ile gensoru önergesi düştü.

Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar dün saat 13.00'de TBMM'deki Başbakanlık odasında düzenlediği basın toplantısında bakanlıktan istifa ettiğini açıkladı. İşgüzar gensorunun siyasi amaç taşıdığını belirterek, «Ben Ecevit hükümeti döneminde yaptığım bütün işlerin hesabını verecek insan olduğumu söyledim. Bu inançlar içinde bakanlıktan ayrılıyorum. İstifa dilekçemi sayın Başbakana takdim etmiş bulunuyorum. Dilerim ki kendi haklarında aynı tür iddialar olanlar da bu yolu seçsinler» dedi.

Başbakan Bülent Ecevit, İşgüzar'ın istifasını kabul ettiğini açıkladı. Bu davranışın her zaman takdir göreceğini belirten Ecevit, istifa konusunda herhangi bir telkinin olmadığını bildirdi. «Sayın İşgüzar bu kararı bağımsız arkadaşlarıyla istişare ederek kendisi vermiştir» diyen Ecevit bir basın toplantısı düzenleyerek şöyle konuştu:

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

İzmir'de polisle çatışan bir kişi yakalandı

Haber Merkezi — THKP-C Eylem Birliği üyesi olduğu öne sürülen Cavit Taşkınöz adlı bir kişinin, dün Karşıyaka'nın Cumhuriyet mahallesinde güvenlik kuvvetleriyle giriştiği silâhlı çatışma sonucunda yakalandığı bildirildi.

Emniyet yetkililerinden yapılan açıklamaya göre sözkonusu kişinin kaldığı ev çelik yelekli özel bir polis timi tarafından sarıldı ve «teslim ol» çağrısında

(Devamı Sa. 7. Sü 8'de)

Şiddet eylemlerine verilecek cezayı artıran yasa tasarısı Senato'da kesinleşti

Ankara, (A.A.) — Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu'nda şiddet eylemlerinde bulunanlar hakkında verilecek cezaların arttırılmasını öngören yasa tasarısı, Meclis'ten gelen şekliyle benimsenerek kesinleşti. Metin, Cumhurbaşkanı tarafından imzalandıktan sonra, Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girecek.

Sosyal Güvenlik Bakanını Devlet Bakanı Sükan ve bağımsızlar istifaya zorladı

Ankara (Politika) — Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar'ın istifasında Başbakan Yardımcısı DP Genel Başkanvekili Faruk Sükan'la bağımsız milletvekillinin rol oynadıkları bildirildi. İşgüzar'ın istifasına yol açan toplantıların ilki önceki akşam Başbakan'ın Millet Meclisindeki odasında yapıldı. Saat 20.30'a kadar süren toplantıda bağımsız bakanlardan Ali Rıza Septioğlu, Mustafa Kılıç ve Ahmet Karaaslan'la birlikte Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan İşgüzar'ın istifasının doğru bir hareket olacağı görüşünü savundular. Başta Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı ve Başbakan Bülent Ecevit olmak üzere bazı bağımsız bakanlar ise bu görüşe karşı çıktılar. Ecevit toplantıda bağımsız bakanlarla birlikte daha önce yaptığı görüşmede alınan kararları hatırlattı ve "ben bu iddiaların hiç birine inanmıyo-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

2 kentte 2 kişi öldürüldü

- Malatya'da bir ilerici öğretmen İstanbul'da bir MHP'li öldürüldü
- Mersin'de görülmekte olan 109 sanıklı 1 Mayıs davasına Ankara'da bakılacak
- Makina Kimya Endüstrisi'nde 6 Maden - İş üyesi gözaltına alındı
- İGD Altındağ temsilciliğinin saldırıya uğraması kınandı

Haber Merkezi — Malatya'da dün ilerici iki lise öğretmeni yaylım ateşine tutuldu. İlerici öğretmenlerden Nevzat Yıldırım öldü. Mustafa Cankul ise ağır yaralandı. Adana'da da ilerici kişilerin çıktığı bildirilen bir kahve taranıp bir kişi yaralanırken, İstanbul'da açılan ateş sonucunda Ali Deveciloğlu adındaki bir genç öldü, annesi de ağır yaralandı. Bu arada MKE'de faşist-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Karakaş, «Korutürk'ün tarafsızlığı konusunda Parlamento'da sorun yok»

Ankara (ANKA) — Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş, dün Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ü ziyaret ederek kendisine cevabi mesajını iletti.

Millet Meclisi Başkanı Karakaş, Korutürk ile görüşmeden sonra gazetecilere yaptığı açıklamada «Parlamentoda Cumhurbaşkanının tarafsızlığı konusunda hiçbir sorun yoktur» dedi.

Karakaş konuşmasında Cumhurbaşkanının tarafsızlığı konusunda Millet Meclisinde müzakere açılması yolunun Anayasanın da kapalı olduğunu, böyle bir yol bulunmadığını belirterek «Cumhurbaşkanı Büyük Millet Meclisince güven duyularak seçilir» dedi.

Metin Tüzün CHP Grup Başkanvekili seçildi

Ankara, (ANKA) — CHP'de grup başkanvekilliğine «sol kanat» adayı İstanbul Milletvekili Metin Tüzün seçildi. Tüzün CHP grubunun dünkü toplantısında seçimde 107 oy alarak Grup Başkanvekili oldu.

CHP Grup Başkanvekillerinden Hayrettin Uysal'ın Genel Yönetim Kuruluna girmesi nedeniyle grup başkanvekilliği boş kalmıştı. Ku

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Maraş davasında TİKP'lilerin müdahil avukatlığını mahkeme reddetti

Haber Merkezi — Adana, Kahramanmaraş, Gaziantep ve Adıyaman illeri Sıkıyönetim Komutanlığı 3

(Devamı S. 7 Sü. 6'da)

Seydişehir'de kadınlar Türk-Metal'in saldırısını kınadı

MHP eğilimli Türk Metal Sendikası'nın geçtiğimiz hafta başında giriştiği kanlı saldırıyı protesto etmek için Seydişehirli kadınlar tarafından bir yürüyüş yapıldı.

Maden-İş ve CHP'nin öncülüğünde kurulan «demokratik eylem birliğince» gerçekleştirilen kadınların yürüyüşü, Seydişehir'deki Eti-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

F. Alman TV'si MHP'nin tedhiş eylemlerini teşhir etti

Bonn, (A.A.) — Federal Almanya Birinci Televizyonu'nun ortalama sekiz milyon seyircisi olan «Monitör» adlı siyasal magazin programında, 5 Haziran salı akşamı, MHP'nin Federal Almanya'daki faaliyetleri ve tedhiş eylemlerini inceleyen on dakikalık bir röportaj yayınlandı.

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

IMF kredisi gelene kadar F. Almanya'nın yardımı bekleniyor

Ankara, (ANKA — Türkiye'ye yapılması kesinleşen «ekonomik yardımın» gerçekleştirilmesinde oynadığı role paralel olarak Türkiye ile Federal Almanya arasındaki «çok yönlü» ilişkilerde yeni ve hızlı bir yoğunlaşma dönemine girildiği gözleniyor. Bu arada Federal Alman Başbakanı tarafından görevlendirilen özel temsilci Walter Kiep'in hızlandırılması için çaba gösterdiği ve geçen ay sonunda Paris'te kararlaştırılıp uygulanması Türkiye ile IMF arasında bir anlaşmanın imzalanmasına bırakılan 1 milyar 450 milyon dolar tutarındaki ekonomik yardım işlerlik kazanıncaya kadar, ive dibir kredi için Türkiye'nin, Fenederal Almanya'nın katkısını beklediği ifade ediliyor. deral Alman Başbakanı Schmidt'e sunulan raporda değinilen «Türkiye'nin siyasi ve askeri konularda yumuşatılması» gereği doğrultusunda, iki taraf arasında siyasi ve askeri konularda da temasların yoğunlaştığı kaydediliyor. Bu arada, resmi bir ziyaret için dün Ankara'ya gelen Federal Alman «Gençlik, Aile ve Sağlık Bakanı» bayan Antje Huber'

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

İstanbul'da "Avrupa'da sendikal birlik" konulu konferans düzenlendi

İstanbul (Politika) — Maden-İş Sendikası, Bank-Sen ve Baysen sendikaları 25 - 26 Haziran günlerinde «Avrupa'da Sendikal Birlik ve Eylem Birliği» konulu bir konferans düzenledi.

Tarabya Oteli'nde yapılacak olan konferansa DSF'nin Metal, Ticaret ve Kamu Uluslararası Sendikal Birlik-

(Devamı Sa. 7. S. 7'de)

TÜSİAD duyuruları normal tarifede 2 milyon 778 bin lirayı buluyor

İstanbul (Politika) — TÜSİAD (Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği)'nin özel sektörün reklâmını yapan ve iktidarı eleştiren duyuru kampanyasının üç haftalık maliyeti gazetelerin resmi reklâm fiyatları üzerinden hesaplanırsa 2 milyon 778 bin 600 lirayı buluyor.

TÜSİAD tarafından aylar önce planlanan ve 13 Mayıs'tan bu yana beş büyük gazete ile bir haftalık dergi ve iki küçük gazetede yayınlanan tam sayfa duyurular gazetelerin en düşük ilân tarifeleri üzerinden yapılan hesapla yukarıdaki tutara ulaşmış durumda.

Daha önce alınan haberler bu kampanya için TÜSİAD'ın 100 milyon lira ayırdığı doğrultusunda. Duyuru kampanyasını TÜSİAD üyesi olan ve reklâmcılık piyasasında önde gelen bir isim sayılan MAN AJANS patronu Eli Acıman yürütüyor. Eli Acıman reklâmcılık konusunda Amerika'da en büyük reklâmcılık kuruluşlarından birinde yıllarca çalışmış biri.

TÜSİAD'ın iktidarı yıpratma amacını güden kampanyası kamuoyunda ve daha önce yazılanlarla basında tepkiyle karşılandı. Ancak, TÜSİAD'ın ülkenin içinde bulunduğu ekonomik bunalımda özel sektörün payının

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

MHP Kurultayı yarın toplanıyor

Ankara (A.A.) — MHP'nin 14. Büyük Kurultay'ı yarın Ankara Atatürk Spor Sarayı'nda başlayacak. Kurultay iki gün sürecek. Kurultay yarın saat 10.00'da MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in konuşmasıyla başlayacak.

MHP Kurultayına 1268 delegenin katılacağı bildirildi. Parti basın bürosunun yaptığı açıklamaya göre delegeler, «Sevgi, barış ve kardeşliği» simgelemek üzere yakalarına beyaz gül takacakları Kurultayın ilk günü Genel Başkan Türkeş'in ko-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Rauf Denktaş toplumlararası görüşmeleri çıkmaza sokmaya çalışıyor

Nüvit BAYURGİL

Ankara (Politika) — Rauf Denktaş dün temaslarını tamamlayarak Ankara'dan ayrıldı. 15 Haziran'da başlayacak olan toplumlararası görüşmelerde izlenecek tutum konusunda Türkiye'de yetkililerle görüş alış verişinde bulunan Denktaş'ın geçen ay doruk toplantısında kabul edilen 10 maddelik anlaşmaya aykırı olarak toplumlararası görüşmeleri yokuşa sürmeye çalıştığı bildiriliyor.

Doruk toplantısında görüşmeler Birleşmiş Milletler kararlarının ve Denktaş ile Makarios arasında daha önce varılmış olan ilke anlaşmasının esas teşkil edeceği üzerinde anlaşılmasına karşın Denktaş ve Ecevit yaptıkları görüşmelerde Kıbrıs sorununun uluslararası platformdan çıkarılması gerektiği üzerinde durdular. Böyle bir tutumun Kıbrıs sorunun çözümünün NA-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Denktaş, Korutürk'le görüştü

Ankara, (A.A.) — Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, dün saat 11.00'de, Kıbrıs Türk Kesimi Lideri Rauf Denktaş'ı, Çankaya Köşkün de kabul ederek bir süre görüştü. Kabul sırasında bir konuşma yapan Cumhurbaşkanı Korutürk «Türkiye Kıbrıs'ta barış için harekete geçmiştir. Bu emeline ulaşıncaya kadar da kararında sebat edecektir» dedi.

Kabulde, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Büyükelçi Haluk Bayülken ile Türkiye'nin Kıbrıs temsilcisi Büyükelçi Candemir Önhon da bulundular.

Cumhurbaşkanı Korutürk, Kıbrıs sorununun gündeme geldiği bu günlerde Denktaş'ın kendisiyle sık sık görüşmesini ve gelişmeler ko-

(Devamı Sa. 7. Sü 8'de)

Hüseyin Baş

Her salı ve cuma günleri

Dış Politika

Her pazar günü

Panaroma

Yazılarıyla 3. Sayfada

gündem
ÖZLEM ÖZGÜR

Bu kadarına da pes doğrusu

Ankara Sanayi Odası'nın 1 Mayıs 1979 tarihli bülteninde, Ankara Sanayi Odası ve Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar'ın, «Dışa bağımlı mıyız, yoksa kapalımıyız» başlıklı bir yazısı yayınlandı. İlgili makalede, Oda Başkanı, «Yıllardır belli çevreler Türkiye ekonomisinin dışa bağımlı olduğu fikrini maksatlı bir şekilde yaymaya çalışmaktadırlar» demekte ve en küçük bir utanma belirtisi dahi göstermeden, ekonominin dışa bağımlı olmadığını iddia etmektedir..

«Dışa» ve «Oha» sözcükleri genellikle hayvanlar için kullanılan kavramlardır. Birincisi eşeği durdurmak ve ötekisi de, öküzü harekete geçirmek için kullanılır.

Türk Dil Kurumu, aynı sözcüklerin, insanlar için de kullanıldığını kaydediyor. Ne zaman ve kimler için mi? Yoksa siz bir davranışta bulunduğu zaman ve bu davranışı yapanlar için..

Sanayi Odası Başkanı Mehmet Yazar, yerden göğe kadar haklıdır. Allaha şükür gerçekten de Türkiye, ne iple, ne halatla ve ne de zincirle hiçbir yere bağlanmış değildir...

Burjuvazinin gerçekleri çarpıtmak için kullandığı silahın, yalan ve demagoji olduğu bilinir ama, bunun bu denli kabası da, hani hiç görülmemiştir. Mehmet Yazar'ın bu açıdan, Demirel'e bile taş çıkarttığı söylenebilir..

Evet, iple falan bir yerlere bağlı değiliz ama, ne yazık ki Türkiye, salt ekonomik anlamda değil, siyasal anlamda da göbeğinden dışarıya, emperyalist-kapitalist sisteme bağımlıdır. Bu bağımlılığın maddi sonuçları, somut göstergeleri ortadadır ve tartışılamayacak kadar açıktır.

Peki, biz dışarıya bağımlı değilsek, nedir bu IMF rezaleti? Son üç yıl içinde, IMF trafiğinin, İstanbul trafiğinden bile daha fazla yoğunlaşması boşuna mıdır?

Neden, ABD'nin ve Avrupa'nın dört bir yanında, aylardır Türkiye'nin durumu görüşülmektedir? Emperyalist-kapitalist sistemin, tüm ekonomik ve finans örgütleri, politikacıları, ne hakla ve niçin Türkiye'ye ilişkin kararlar alabilmekte ve alınan bu kararlara Türkiye neden bir bir boyun eğmektedir? Ve bu odaklar, neden bu denli Türkiye'ye ilgi duymaktadırlar ?

Biz dışarıya bağımlı değilsek, nasıl oluyor da, IMF Türkiye ekonomisini denetleyebiliyor? Ve nasıl oluyor da, IMF'nin devalüasyondan tutun da, ücretlerin dondurulması, yatırımların ve kalkınma hızı bölüklüklerinin sınırlandırılması, taban fiyatlarının düşük tutulmasına değin uzanan isteklerinin tümüne «evet» denilmek zorunluğunda kalınıyor?

Türkiye dışarıya bağımlı değil de, nedir bu Anadolu'nun dörtbir yanında kurulmuş olan ABD ve NATO üsleri? Ülkemizde ne işi vardır, kitle kırım silahlarının ve atom harmanlarının? Ve Türkiye, geri kalmış bir ülke iken, neden bütçesinin yüzde 30'undan daha çoğunu askeri harcamalara ayırmak gereğini duymaktadır?

Türkiye bağımlı bir ülke değilmiş (!) peki, Türkiye ekonomisinin köprü başları kimlerin elindedir? Türkiye ekonomisi, yalnızca sanayi sektöründe değil, ekonominin tüm öteki kesimleri açısından da, girdi yoluyla dışarıya bağımlı kılınmamış mıdır? Türkiye yapım sanayii, dolayısıyla da dolaylı çokuluslu tekellerin kontrolü altında değil midir? Ve sayın Mehmet Yazar, sizler bunların işbirlikçileri ve bu soygunun ortakları değilmisiniz?

Bu emperyalist soygunun maddi göstergeleri, açık ve ortadadır: 1963-1977 döneminde, «Dış yardım» yutturmacası adı altında, Türkiye'ye 8 milyar 244 milyon dolar büyüklüğünde yabancı sermaye girişi oldu. Buna karşılık, ilgili dönemde, Türkiye'den ana para, faiz ve kâr olarak, 24 milyar 36 milyon dolar yabancı sermaye çıkışı gerçekleşti.

Açıkçası, Türkiye'ye gelen her dolar, 3 dolar olarak geri dönmüş ve bu kanaldan, çokuluslu tekeller 15 milyar 792 milyon dolarlık bir değeri kasalarına aktarmışlardır. Bu büyüklük, Türk parası olarak, 663 milyar liralık bir soygunu göstermektedir.

Aynı biçimde, 1970-1979 döneminde, Türkiye'den satın aldıkları malların 'değerini' düşük, sattıkları malların fiyatlarını ise yüksek tutturdukları için, çokuluslu tekeller, 10 milyar 200 milyon dolar büyüklüğünde bir değeri, Türkiye'den alıp götürmüşlerdir. Bu büyüklük de, Türk parası olarak, 428 milyar liralık bir soygunu göstermektedir.

Bunlara, emperyalizmin başka soygunlarını da eklemek olanaklıdır... Kuşkusuz, bu söylediklerim, yalnızca sömürünün yalnızca çokuluslu tekellere giden bölümüdür. Buna bir de, işbirlikçi-tekelci sermayenin kasasına gidenler eklenirse, emekçi yığınların ne denli ağır bir soygun ve sömürü altında ezildiği, her halde anlaşılır bir şeydir.

Bilmem anlaşılabiliyor mu, Mehmet Yazar efendi?

bir ekmek bir Politika

FORUM

"İNSAN VE CENNET,,

Türkiye'de ilerici bir yazarın çileleri, konunun içinde olmayınca, öyle kolay bilinmez, kavranmaz. Yılların yazarı Hasan İzzettin DİNAMO, yetmiş yıldır çekiyor bu çileyi. Başına son gelen, daha doğrusu getirilen olayı, kendi tatlı üslubuyla şöyle anlatıyor:

Hasan İzzettin DİNAMO

Son günlerde felek, bana alışık olduğu en korkunç, en iğrenç vurulardan birini daha vurdu. Ben, Azrail ile, Gureba hastanesinde ölüm dirim kavgasında kendimden geçmiş bocalarken, felek, herzamanki soğukkanlılığıyla bizim Ataköy'deki evimizin kilidini maymuncuğu ile açmış, hırsla kitap müsveddelerimin üstüne atılmış, «İnsan ve Cennet» adlı romanımın müsveddelerini, bir avuç mücevher gibi apanp yitiklere karışmış. Bu sırada yayımlanmış olan kitaplarımdan okuyup doldurmuş olduğum kasetlerimi de alıp götürmeyi bir beceri saymış. Bu kitabı sekiz yıl önce yazmış, bir umutla yayımlayacağım günü bekliyordum. İçinde en zavallı insanın bile umutları çiçek açıyordu. Yirmi yaşından Sivas Öğretmen Okulu'ndan beri yazmayı düşündüğüm bu yapıtı uzun hazırlıklardan, incelemelerden sonra yazabilmiştim. Üç nüsha olarak daktilo edilmiş olan bu yapıtın bir nüshası, isteği üzerine bir büyük gazeteye gönderilmişse de, kardeşler arasındaki bir değişiklik dolayısıyla bu nüsha orda yitiklere karışmıştı. Geriye kalan iki nüshayı da felek alıp götürünce ne yapacağımı şaşırdım.

Felek, bütün romanlarımı, şiirlerimi bana hep ikişer kez yazdırmıştır. Evet, feleğin alıp götürdüğü bütün romanlarımı ikinci kez yazmışımdır. Bundan dolayı da sevinçliyim. Böylece, felek beni kontrol etmiş, bana daha olgun yapıtlar yazdırmıştır. Sağ olasın, felek! Ancak, bu «İnsan ve Cennet» romanımın öbür ciltlerini bu yetmiş yaşımın şemsiyesi altında nasıl yazacağım, diye düşünürken şimdi başıma dört yüz sayfalık bir cilt daha çıkıverdi. Şunu da söyleyeyim ki, felek gerçi iyi eleştirmendir, ancak çok acımasızdır, gözlerinin yaşına hiç bakmaz. «İnsan ve Cennet» adlı çocuğum, mutlaka şu sıralarda sağdır, çocuk hırsızlarının elinde korkudan titremektedir. Ne olacağı da belli değildir.

Şaka bir yana, bu kitabım, benim, «Musa» lı roman serisinin en sonuncusuydu. Bu romanları sürükleyen kahramanlar, insanı rahatlatan düşüncelerin ürün verdiği bahçelere varır, orda gerçekçi bir yazarın düşüncelerince mutluluk günleri geçirirler. Bu, biraz da bütün mistik dumanlarını atmış bir ütopyadan başka bir şey değildir. Bir lokma yiyeceğin ardında koşarak yaşamını tüketen her ulusun insanı gibi, her ilkel insan da sonunda varacağını umduğu böyle bir rahatlık beklemektedir. Ağzına atacağı lokmayı en rahat biçimde elde etmeyi bekleyen insanoğlu, bütünüyle sosyalizme belbağlamış değildir. «İnsan ve Cennet» romanımı, «Savaş ve Açlar» romanımı, çok çile çekmiş okumamış halk kadın kahramanımın kılavuzluğunda yazmıştım. «Şakire, cennete gitseydi nasıl giderdi?» diye düşünmüştüm. Ne yazık ki zavallı Şakire'yi kağıt üstünde bile cennete göndermek istemediler.

Eğer Goethe gibi Victor Hugo gibi 87 yıl yaşayabilirsem bu feleği şaşırtacak çok işler yapacağım. On sekiz yaşından beri yazdığım bütün romanları elimden aldı gitti. Sivas Öğretmen Okulu'nda yazdığım ulusal kurtuluş savaşına değgin romanın «Batan Güneşler» i Ankara'da Hakimiyeti Milliye gazetesine gönderdim. Başyazar Hikmet Şevki vuruldu. Romanım yitti. On yıl sonra, eski Hakimiyeti Milliye gazetesi muhabirlerinden biri, onu «Bir Yedek Subayın Anıları» adı altında İzmit'te kendi imzasıyla yayımladı. İkinci romanım «Arkadya», üçüncü romanım «Harp ve Açlar» Ankara'da 1935'de tutuklandığımda feleğin eline geçti. «Harp ve Açlar», sonradan «Savaş ve Açlar» diye yazdığım romandan birkaç kat daha büyük olacaktı. Felek, hiç boş durmadı: Hep benim yazdığım şiirlerle romanları gözledi durdu. Sürgünden dönerken «Cephe Gerisinde Şehitler» adlı romanım tuzağa düştü. Daha önce, Ankara Hapishanesi'nden çıkıp Adana'ya giderken «Tahiregiller», «Kızılırmak Donjuanı» adlı iki romanım feleğin eline düştü ve sonrasız yitikler listesine yazıldı. Şimdi, sevgili okuyucular, Türkiye'de bir yazar, genellikle kalın romanlar yazmağa alışık bir yazar, ne korkunç koşullar altında çalışıyor? Bana inanmanızı isterim ki çaldırmış olduğum bütün bu kitapları ben oturdum yine yazdım. Daha da iyi yazdım. Bu yüzden de feleğe ayrıca teşekkür etmeyi unutmadım. Ancak, şimdi, çalınan kitabım, yetmiş yaşıma ayak bastığım günlerde benden ayrılmış bulunuyor. Şimdiyse, Azraille sık sık oturup akşam çayları içtiğim şu günlerde, bu canım romanı da aynı feleğe boşveren kaygusuzlukla yazabilecek miyim? Bütün sorun burda!

Okurlardan Politika'ya

POLİTİKA OKURLARINA ÇAĞRI...

Politika, yeni dönemini duyurmak amacıyla verdiği televizyon ilanlarında şöyle dedi:

«Gazeteniz Politika. Kitlelerin sesi, sözü!..»

Bu söz boş değildir. Politika bir günlük gazete olarak kitlelerin sesi ve sözü olmayı kesinlikle hedeflemektedir. Bu onun temel yayın ilkelerinden biridir. Bir günlük gazete *«kamuoyunu oluşturur ve kamuoyunu yansıtır»* Bu diyalektik ilişkidir ki gazeteye hayat verir, işlev kazandırır.

Oysa günümüzde geniş emekçi kitlelerin, demokrasi güçlerinin seslerini duyurma olanakları son derece kısıtlı. Tekelleşmiş basının sütunları kitlelerin sesine ve sözüne kapalı. Bu demokratik kamuoyunun sesini, sözünü etkili bir biçimde duyurabilmesinin önünde duran ciddi bir engel.

Politika Gazetesi haberleriyle, yorumlarıyla, inceleme araştırmaları, röportaj ve benzeri dizi yazılarıyla işlevini yerine getirmeye çalışırken bir yandan -sınırlı da olsa- okuyucu mektuplarına köşesini açıyor.

Bugünden itibaren bu köşede okuyucularımızdan gelen mektupları sunacağız. Mektuplar konusunda hiç bir kısıtlama koymuyoruz. Her Politika okuru, demokrasiden yana herkes, bu köşede görüşlerini, dileklerini, eleştirilerini, yakınılarını, önerilerini yansıtabilecektir.

Bu amaçla ayrılan yerin sınırlı olduğu gözönüne alınırsa, okurlarımızın mümkün olduğu kadar kısa yazmaları bir zorunluk. Bu yüzden uzun mektupları özetlemek zorunda kalacağız. Okuyucularımızın bu konuda hoşgörülü davranacakları umudundayız. Ayrıca mektupların daktilo ile yada çok okunaklı el yazısı ile yazılması ve kağıdın yalnızca bir yüzüne yazılması da dileklerimiz arasında.

Mektuplarınızı koyduğunuz zarfın üstüne lütfen şöyle yazınız: «Politika Gazetesi, Okur Mektupları Köşesi» Yerebatan Caddesi, Taşsavaklar Sok. No: 5. Cağaloğlu - İstanbul

yorum
OYA BAYDAR

Ne olacak şimdi?

ANAYASA Mahkemesi 142. maddenin iptali istemini, görüşmeye bile gerek duymadan ikinci kez geri çevirdi. Nedeni, konuyu, istemde bulunan 2. Ağır Ceza Mahkemesinin yetki kapsamında görmemesi.

BİLİNDİĞİ gibi, 2. Ağır Ceza Mahkemesi, bundan bir süre önce, TKP Program davası sanık ve avukatlarının 142. maddenin Anayasaya aykırılığı savlarını ciddi bulmuş, bu maddeyi Anayasa Mahkemesine göndermiş, ancak Anayasa Mahkemesi, sıkıyönetim olduğu, 142. maddenin sıkıyönetim kapsamında düşünülmesi gerektiği görüşüne dayanarak, başvuruyu kabul etmemişti. 2. Ağır Ceza Mahkemesi bazı «usul» eksikliklerini tamamlayarak ikinci kez Anayasa Mahkemesine başvurdu. Bu başvuru önceki günlerde Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu'nda ele alındı ve yine sözkonusu maddenin sıkıyönetimi ilgilendirdiği gerekçesiyle, görüşmeye bile gerek görülmeden reddedildi.

BUGÜN Türkiye'de TCK'nın 141 ve 142. maddelerinin Mussolini'nin faşist yasalarından alınma maddeler olduğunu hemen hemen bilmeyen kalmadı. Bugün Türkiye'de, demokrasi güçlerinin onyıllardır, yarım yüzyılı aşkın süredir, kan can bahasına sürdürdükleri savaşım sonucu, Türkiye demokratik kamuoyu, Türkiye halkı, 141 ve 142. maddelerin sömürücü güçlerin, egemen güçlerin varlık ve etkinliklerini korumaktan başka bir işe yaramadığının bilincine vardı. Bugün, Türkiye'nin en yiğit en özverili insanlarını, ömür boyu hapislerle tehdid eden, sermaye sınıfları, sömürücüler olabildiklerine örgütlenirken, işçi sınıfının, emekçi halkın örgütlenmesini, kendi düşüncesini özgürce ortaya koymasını sınırlandıran bu maddeler, yasalarda kalmakla birlikte «kamu vicdanında»; Türkiye'nin güzel yarınlardan yana, elleri kana ve sömürüye bulaşmamış, namuslu insanlarının gözünde çoktan aşılmıştır.

Aşılmıştır aşılmasına ama, bazılarının sandığı gibi uygulanmaz değildir. Bunca insan 141 ve 142. maddelerden hüküm giymiş olarak cezaevlerinde yatıyor. Bunca insan bu maddelerden mahkeme kapılarında sürünüyor, bunca insan bu maddeler yüzünden yurduna dönemiyor vede en önemlisi bu maddelerin varlığı yüzünden, bugün Türkiye işçi sınıfının politik partisi, varlığını Başbakan'ın bile, dünya kamuoyunda açıkça kabul ettiği ve söylediği Türkiye Komünist Partisi yarım yüzyılı aşkın, çağ dışı bir yasak ağı içinde bulunuyor. Ve bu durum, Türkiye'nin tüm ilerici, demokrasiden yana kesimleri için bir utanç oluyor.

DURUM bu iken, Anayasa Mahkemesinin sayın yargıç ve üyeleri, bir Ağır Ceza Mahkemesinin, «komünist» oldukları kimseler tarafından ileri sürülemeyecek üyelerinin oybirliğiyle yaptıkları başvuruyu ikinci kez ve biçimsel gerekçelerle, işin özünü tartışmaya bile gerek duymadan reddediyor. Peki etti diyelim. Etti de, hatırlatmakta yarar var: Aynı konuda bir iptal istemi, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi tarafından da Anayasa Mahkemesine geçtiğimiz günler içinde iletildi. Bu istemi görüşürken, Anayasa Mahkemesi, «Konu Sıkıyönetim Mahkemelerini ilgilendirir, sivil mahkemeler bu konuda Anayasa Mahkemesine başvurma yetkisine sahip değillerdir» diyemez. Çünkü bu defa iptal istemi konuyla ilgili gördüğü merciden gelmektedir.

ŞİMDİ ne olacak peki? Bu başvurunun görüşülmesi gündeme geldiğinde ne yapacaksınız? Yine bir gerekçe bulunmaya mı çalışılacak?

BİZDEN söylemesi: 141-142 ergeç kalkacak. Hem de kısa zamanda. Çünkü toplumsal gelişme bu maddeleri aştı. Kalkacak kalkmasına da, asıl sorun kalkmasına doğru giden süreçte, kimlerin bu süreci hızlandıracağı kimlerin yavaşlatmaya çalışacağı. Tarih affetmez; unutmayalım.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) 19. Yüzyıl sonunda İspanyol sömürgeciliğine karşı savaşım vermiş Kübalı ozan. 2) Girişik bezeme çizgileri — Bir nota. 3) Fransa'nın en büyük işçi kuruluşu — Radyum'un simgesi — Anadolu'da eski bir uygarlık. 4) Gerçeklik. 5) Tersi, bir erkek adı — Tersi, bir kamu kuruluşumuzun simgesi. 6) Hısımlar, hısım. 7) Değersiz — Taşkın, kabına sığmaz. 8) Federal Alman para biriminin simgesi — Küçük masa. 9) Tersi, geçtiğimiz günlerde dağılan emperyalist pakt — Kuzu sesi. 10) Vekil, kral vekili — Üç ya da dört kısımdan oluşan müzik yapıtı.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Demir Ökçe Martin Eden romanlarından tanıdığımız Amerika'lı. 2) Bir klâsik Batı müziği çalgısı — Tersi, fazla palavra savuranlara denir. 3) Şansa dayanmayan bir zeka oyunu — Nikel'in simgesi. 4) Tersi, bir harfin okunuşu — Genişlik — Tersi, yadırıp içirme işi. 5) Otlak — Tersi, suç işleyene çektirilen. 6) Parazit. 7) Tersi, kripton'un simgesi — Tersi, ideolojik — Politik örgütlenmenin en üst biçimi. 8) Yırtıcı bir kuş. 9) Prensip — Su (eski dil) — Su (eski dil) 10) Bir haber ajansı — «Saydı» anlamında bir söz.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA: 1) Nazım — katA. 2) İlaç — Barış. 3) Kalabalık. 4) Eş. 5) Ramazan — F. 6 — Al — Birinci. 7) Gar — nyA. 8) Um — Ağ — Edim. 9) AA — Nalbant. 10) Ninni — skA.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Nikaragua. 2) Ala — Alaman. 3) Zalim. 4) içA — Ab — Ann. 5) Bezirgan. 6) Başarı — İt. 7) Kal — niyeB. 8) arıS — Nadas. 9) tıK — eC — İnk 10) Aş — İki — MTA.

Avrupa Parlamentosu seçimleri başladı

● İNGİLTERE, DANİMARKA, HOLLANDA VE İRLANDA'DA SEÇMENLER OY KULLANDI

Londra (ANKA) Avrupa Parlamentosu seçimleri için İngiliz, Hollandalı, Danimarkalı ve İrlandalı seçmenler oy kullandılar.

Bu ülkelerde 18 yaşın üstündeki kişilerin katılacağı seçimlerde oy kullanma oranı düşük oldu.

Toplam 410 üyeli Avrupa Parlamentosuna İngiltere'den 81, Hollanda'dan 25, Danimarka'dan 16 ve İrlanda'dan 15 üye seçilecek.

Seçim sonuçları Pazar günü Fransa, Federal Almanya, Lüksemburg, İtalya ve Belçika'daki seçimlerden sonra açıklanacak.

Bu arada İngiltere'nin Leeds kentinde seçimlere katılacak sosyalist partilerin liderlerinin katıldığı bir toplantıda konuşan İngiltere İşçi Partisi lideri James Callaghan Ortak Pazara karşı çıkarak, İngiltere'nin topluluğa katkısının çok yüksek ve kötü biçimde kullanılmakta olduğunu söyledi. Leeds kentindeki toplantıya Fransız Sosyalist Partisi lideri François Mitterand ve Belçika ile Hollanda Sosyalist Partileri liderleri katıldı.

Danimarka'da Ortak Pazar'a karşı olan gruplar, halktan seçim kartlarını Kopenhag'da yakmalarını istemişlerdir.

Schmidt, ABD'de temaslara başladı

Dış Haberler Servisi — Fransa Devlet Başkanı Giscard d'Estaing'den sonra Federal Almanya Başbakanı da ABD'ye gitti. Helmut Schmidt'in petrol konusunda Carter yönetimi ile temaslar yürüttüğü kaydedilirken, Schmidt'in önemli görüşmeler yaptığı kişiler arasında Ulusal Güvenlik Danışmanı Brzezinski ve Enerji Danışmanı James Schlessinger de bulunuyor.

bir dakika

İngiltere'de bir genç kız, beklemediği bir anda yaşlılık parası almaya başlamış. Genç kız kendisine yaşlılık sigortası bağlanacağı yolundaki yazıyı alınca çok sevinmiş. Ancak sevinci nüfus dairesine müracaat edene dek sürmüş. Çünkü kayıtlarda 1957 yılında doğan genç kızın doğum yılı 1857 olarak gösteriliyormuş.

Portekiz Hükümeti istifa etti

Lizbon (A.A.) — Portekiz Başbakanı Carlos Alberto Mota Pinto Sosyalist ve Komünist Partilerin hükümetin çalışmasını sistemli ve ortak bir biçimde engelledikleri gerekçesiyle hükümetinin istifa ettiğini açıkladı.

Başbakan Mota Pinto, özellikle Sosyalist ve Komünist Partilerin işbirliğinin, parlamentonun ve hükümetin tüm çalışmalarını olanaksız hale getirdiğini söyledi.

Devrim Konseyi'nin onayı olmadan Devlet Başkanının parlamentoyu feshedemeyeceği hatırlatılıyor.

Gözlemciler, hükümetin istifasının, hükümet tarafından hazırlanan 1979 bütçe yasa tasarısının milletvekilleri tarafından çok değiştirilerek onaylamasından 24 saat sonra gerçekleştiğine dikkati çekiyorlar.

Panik halindeki Somoza sıkıyönetim ilan etti

● Leon kentinde nöbet tutan bir devrimci

Nikaragua'da Ulusal Muhafızlar Sandinist Cephe'ye katılmaya başladı

● ABD, PANAMA'DAKİ ÜSLERİNDEN "PARALI ASKER" TAŞIYOR

● İSRAİL, ŞİLİ, PARAGUAY SOMOZA'YA YARDIMI ARTIRDI

Dış Haberler Servisi — Nikaragua'da çarpışmalar bütün şiddetiyle devam ederken, Amerikancı Somoza'nın askerleri olan Ulusal Muhafızlar'dan Sandinist Cephe'ye katılmaların başladığı bildirildi. Leon kentinden sonra da bazı küçük kentlerin de Sandinist Cephe ile Ulusal Yurtsever Cephe kuvvetlerinin eline geçtiği, başkent Managua'daki barikat savaşlarının da büyük boyutlar aldığı haber verildi.

«Radio Sandino»nun Managua Havaalanı'nı savaş alanı ilan etmesi üzerine Nikaragua'ya yapılan tüm uluslararası uçak seferleri durduruldu.

ABD uçaklarının Panama'da bulunan ABD üslerinden asker ve malzeme taşıdıkları kaydedildi. Şili, Paraguay ve İsrail'in de Somoza rejimine para ve silah yardımını arttırdıkları öğrenildi. Somoza'nın devşirdiği paralı askerler arasında, Vietnm ve Kore savaşlarna katılmış askerlerin de bulunduğu kaydediliyor.

Somoza'nın ilk kez Sandinistleri yoketmekten söz etmedi,i Ulusal Muhafızlar saflarından Sandinist Cephe'ye katılımı engellemek için yüksek para vaadlerinde bulunduğu bildiriliyor.

Öte yandan Somoza'nın basın sekreteri, ülkede sıkıyönetim ilan edildiğini, basına sansür uygulanacağını açıkladı. Muhalefetin günlük gazetesi «La Prensa»nın kağıt yokluğu nedeniyle yayınına ara verdiği belirtilirken, halkın gelişmeler konusundaki tüm haberleri «Radio Sandino»dan sağladığı belirtiliyor.

Gana'da halk Devrim Konseyini destekliyor

Dış Haberler Servisi — Gana'da Devrim Konseyini desteklemek için başkent Akra'da gösteriler yapıldı. Başkentte yapılan gösterilere binlerce kişi katıldı ve Devrim Konseyi lehinde sloganlar atıldı. Eski yöneticilerin yolsuzlukları kınandı. Bu gösteri dışında, askerin de kışlalarda Devrim Konseyi lehinde gösteriler yaptığı bildiriliyor.

Önceki gün kurulduğu açıklanan Devrim Konseyi'nde 10 kişinin görev aldığı, konseyde iki çavuşun ve bir erin de bulunduğu kaydedildi. Devrim Konseyi'nin, sendikalardan ve diğer demokratik örgütlerden gösterilecek adaylarla genişletileceği de açıklandı.

Bu arada Devrim Konseyi bir açıklama yaparak askerlerin kan dökülmesini engellemelerini istedi.

AKEL, MACERACI POLİTİKA İZLEYEN EDEK İLE İŞBİRLİĞİ YAPMAYACAK

Dış Haberler Servisi — Kıbrıs'daki İngiliz üsleri konusunda sosyalist Edek Partisi'nin kira politikası izlemesi üzerine dün bir bildiri yayınlayan Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi (AKEL), bu parti ile seçimlerde işbirliği yapmasının olanaksız olduğunu kaydetti. Sosyalist Edek Partisinin aşırı sola dayandığını da kaydeden AKEL bildirisinde, EOKA konusundaki görüş ayrılıklarına dikkat çekildi.

EDEK'in EOKA'cılara karşı silahlı mücadele verilmesi önerisini eleştiren AKEL bildirisinde, parlamentoda İngiliz üslerinden kira alınmasını savunan EDEK'in, Kıbrıs'da provokasyon ortamını yaratmak amacıyla silahlı çatışmalara yeşil ışık yaktığını da kaydetti.

Bağlantısızlar Kamboçya'yı kimin temsil edeceğini karara bağlayacak

Dış Haberler Servisi — Sri Lanka'nın başkenti Kolombo'da süren Bağlantısızlar Hareketi Kordinasyon Kurulu toplantısında, Havana zirvesinin gündeminin belirlendiği bildirildi. Toplantıya katılan 25 ülkenin ve Filistin Kurtuluş Örgütünün, hareket içindeki birliği ve işbirliğini sağlamlaştırmaya çalıştıkları haber veriliyor.

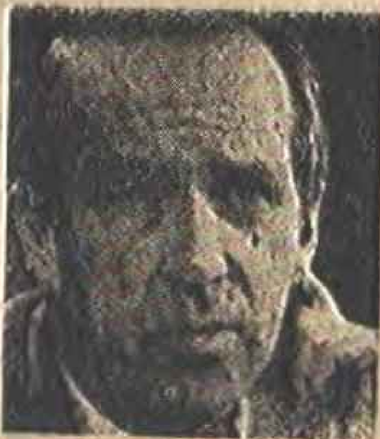
Bir konuşma yapan Vietnam temsilcisi, Kamboçya devrik rejimi adına Ieng Sary'nin Kamboçya temsilcisi olarak toplantıya katılmasına karşı olduklarını belirtti.

Washington Federal Mahkemesi DC-10'ların uçuşunu yasakladı

Dış Haberler Servisi — Washington Federal Mahkemesine yapılan başvurular üzerine mahkeme, ülkedeki bütün DC-10 uçaklarının tamamen kontrolden geçirilmediği sürece uçuşa çıkmalarını yasakladı.

Çin, yüzde yüz yabancı sermayeye açılıyor

Hong-Kong (ANKA) — Pekin yönetiminin, ülkenin modernleşmesi programı kapsamında yabancı sermayeli yatırımlarından daha çok faydalanmak amacıyla, yabancı sermayeyi çekmek için yeni önlemler aldığı bildirildi.

● ABD senatosunda SALT-2 muhaliflerinin başını çekenler (soldan sağa) Jackson, Nunn, Baker, Glenn.

ABD'DE SALT-2 MUHALİFLERİ MİLYONLAR HARCIYOR

SENATO'DAKİ OYLAMA YAKLAŞIRKEN KARŞI PROPAGANDA İÇİN 2,7 MİLYON DOLAR AYRILDI

SALT-2 anlaşmasının imza hazırlıklarının süresi kısaldıkça bu anlaşmanın ABD'deki düşmanları anlaşmaya daha bir öfkeyle saldırıyorlar. Eğer Amerikalıların % 70'inden fazlasının anlaşmanın imzalanmasından yana olduklarını göz önüne alırsak, anlaşma düşmanlarının pek kalabalık olmadığını görürüz.

SALT-2'YE KARŞI LOBİLER MİLYONLARCA DOLAR HARCIYOR

Ancak SALT-2 anlaşmasına karşı çıkanlar oldukça etkili kişiler. Geçen yılın yaz mevsiminden bu yana geçen bir kaç ay içinde anlaşma düşmanları, «Cristian Science Monitor» gazetesinin kanıtladığı gibi, görüşmeleri bozmak için kendilerince başlatılan propaganda kampanyasına en az 1,5 milyon dolar harcadılar. Bu sadece başlangıç. Doruk noktasına, yani anlaşmanın Senato'daki oylamasına yaklaşırken giderlerini 2,7 milyon dolara yükseltmeyi düşünüyorlar. Böylesi harcamaların ancak büyük paralara sahip olan ve böylesine büyük bir işi finanse edebilecek kişiler tarafından yapıldığı açıktır. ABD'de doları boş yere harcamayı hiç kimse sevmez. Böylesine büyük harcamalar, stratejik saldırı silahlarının üretiminden beklenen sınırsız kârdan ötürü bu kadar rahatlıkla yapılıyor.

Amerikan vergi yükümlülerinin cebinden çıkacak ve savaş sanayii tekellerinin kasalarına girecek olan paralar milyarlarca dolardır. Colombia Üniversitesi profesörü Melmen'in doğruladığı gibi, her yıl bu kasalara giren para 40 milyar doların üzerindedir.

SENATO'DAKİ SALT KARŞITLARI NE DİYOR?

Bu arada Senato'da anlaşmaya karşı çıkacak olan senatörlerin neler söylediklerine bakmak gerekiyor. Günümüzde SALT muhalefetin başını dört senatör çekiyor. Bunlardan Washington Senatörü Henry Jackson İran'daki gözleme istasyonlarının kaybedilmesinden sonra, Sovyetlerin stratejik silahlarda yaptıkları ilerlemelerin izlenemeyeceğini iddia ediyor. Fakat bu, ABD yetkililerince bile yalanlanıyor. Amerikan yetkilileri Sovyetler'de yapılacak yeni denemelerin ABD tarafından denetlenebileceğini ileri sürüyorlar.

Senatör Sam Nunn ise, «Sovyetler Birliği'nin karadan güdümlü kıtalararası balistik füzelerimizi riske sokmasına izin vermemeliyiz» diyor. Böylelikle aslında SALT-2 anlaşmasının garantileyeceği nükleer dengeye karşı çıkıyor.

Senatör Howard Baker ile SALT-2 anlaşmasının ABD-Sovyetler Birliği ilişkileriyle birlikte değerlendirilmesini istiyor. Baker, Sovyetler Birliğinin uluslararası alandaki rolüne, özellikle Angola, Etiyopya, Afganistan ve Orta Doğu'daki rolüne dikkat edilmesini istiyor. Bunu, emperyalizmin ve silah tekellerinin ulusal kurtuluş savaşlarına duydukları kinden bağımsız olarak düşünmek elbette olanaksız. Baker'in de kimin sözcülüğünü yaptığı apaçık ortada.

Diğer bazı senatörler 20 - 30 milyon dolara malolacak gezici, karadan güdümlü füzelerin üretilmesini talep ediyorlar. Bunların tümü nükleer dengeye, yani dehşet dengesine bile karşı. Hepsi mantığa ve sağduyuya karşı gelerek stratejik üstünlük hayalleriyle daha fazla devlet parasının, daha fazla silah için kullanılması peşinde koşuyorlar.

SALT-2 KİME YARAMAZ

SALT-2 anlaşmasının Amerikan Senatosunda reddedilmesi, yalnızca savaş sanayii tekellerine yarayacaktır. Kuşkusuz SALT-2 anlaşmasının gerçekleştirilmesi, barış ve güvenliğe ilişkin sorunların tümünü tek başına çözümleyemez. Askeri harcamalar yine de çok yüksek düzeyde kalacaktır.

Ama SALT-2 anlaşmasının silah sınırlandırmaları, harcamaların azalmasını sağlayacaktır. SALT-2 anlaşması, SALT-3 anlaşmasının ve tek akıllıca yol olan silahsızlanma yolunda gelecekte atılacak adımların hazırlanması için gerekli bir koşuldur.

DIŞ POLİTİKA

HÜSEYİN BAŞ

Fransız Komünistleri "Sol Birliği" tabanda arayacak

Bilimsel sosyalizmin tarihsel ve ideolojik kaynaklarından kopuk sosyal demokrasilerin gerçek kimliği, sosyo-ekonomik ve politik olguların acımasız mihenginde her geçen gün biraz daha ortaya çıkmaktadır.

Sınıf uzlaşmacılığı örtüsü altında, hakim sınıfların hegemonyasının sürdürülmesi görevini üstlenen sosyal demokrasi, 1. Dünya Savaşı'ndan bu yana, şoven, işbirlikçi ve tutucu politikaları izlenmesinden, savaş kundakçılığına uzanan anti-sosyalist tercihler benimsemiştir. Sosyal demokrasinin yozlaşma eğilimi günümüzde de tüm hızıyla sürmektedir. Batı Almanya'da sosyal demokrasi iktidardadır. Ama değne tutucu rejimlere taş çıkartan politikalar izlemekte üstüne yoktur. Fransa'da Mitterrand'ın liderliğinde, gerçekçi politikalar benimsemiş görünen Fransız sosyal demokrasisi, bitip tükenmeyen kaypaklıklarıyla komünistlere illallah dedirtmiş, binbir güçlük ve özveriyle gerçekleştirilen Ortak Programın yaşama geçirilmesine beş kala, her defasında oyunbozanlık ederek, gerçek misyonunu ortaya koymuştur. Portekiz'de şahlanan devrimci potansiyeli söndürüp, ülke yönetimini, ipleri batı kapitalizmi tarafından çekilen sağa teslim eden Soares'in sosyal demokrasisidir. Çok kimsenin gönlünde yatan İskandinav sosyal demokrasisinin ise, çok şükür örtülü kapitalizmden başka bir şey olmadığı artık biliniyor.

Fransız Komünist Partisi'nin geçen 13 Mayıs'da sona eren 23. Kongresi, Sosyalist Partinin değişmeyen olumsuz tutumu karşısında, altı yıldan bu yana süren Sol Birlik ve ortak program deneyini yeniden gözden geçirmek zorunda kalmıştır. Kongre'de alınan karara göre, Sol Birlik, bundan böyle «zirve»de değil, «tabanda» sağlanacaktır. Ne var ki bu karar, FKP Genel Sekreteri Georges Marchais'nin önemle altını çizdiği gibi Sol Birliğin gerçekleştirilmesinden vazgeçildiği anlamına gelmemektedir. Tam tersine, Birliğin tabanda sağlanması sol cephenin daha sağlıklı ve sağlam temeller üzerinde iktidara gelmesini amaçlamaktadır. Tabanda sağlanacak birlik «zirveyi» aynı yönde karar almaya ve bu kararlara kesinlikle uymaya zorlayacaktır.

Fransız sosyal demokrasisi bugünkü güç ve prestijine, komünistlerle ortak hükümet etme amacına yönelik Sol Birlik sayesinde ulaşmıştır. Oysa, altı yıllık eylem birliğinde komünistlerin sol birliğin başarısını kollayan özverili davranışlarına karşın, sosyal demokrat yönetim hep kendilerine yontmayı yeğlemiştir. Sosyal demokrasi, Fransız emekçi kitlelerinin Sol Birliğin gerçekleştirilmesi için sağladığı desteği sosyal demokrasi ideolojisine verilmiş bir destek olarak görme hevesine kapılmıştır. Sol cephenin başarısını sürekli bir biçimde ertelemelerinde bu yanılgının payı büyük olmuştur.

FKP'nin birliğin tabanda sağlanması yönünde aldığı karar, şimdi, sosyal demokrasiyi kendi tabanına hesap verme durumunda bırakmıştır. FKP Genel Sekreteri Marchais'nin «iktidar değişikliğiyle ilgilinen tarafların bu konuda gerçekçi bir anlaşmaya varmalarının en kısa ve emin yolu» olarak gördüğü «Tabanda Birlik» savaşımının ilk göstergesini 10 Haziran'da yapılacak Avrupa Parlamentosu seçimleri oluşturacak.

Dünya turu

İKP, Demokratik Birlik Hükümeti çağrısında bulundu

İTALYAN Komünist Partisi, bir demokratik birlik hükümeti kurulması için İtalyan Sosyalist Partisi'ne çağrıda bulundu. Seçim sonuçlarını değerlendiren İtalyan Komünist Partisi, ülkenin bunalımdan çıkarılabilmesi için emekçilerin çıkarları doğrultusunda bir politika uygulanacak bir hükümetin gerekli olduğu ve bu nedenle İtalyan Komünist Partisi ile Sosyalist Parti arasında bir demokratik birlik hükümeti kurulması gerektiğini açıkladı.

Meksika'da 10 binden fazla işçi greve başladı

MEXİCO City'nin üç büyük fabrikasında ücret artışı ve daha iyi çalışma koşulları isteyen 10 binden fazla işçinin greve başladığı bildirildi.

■ Beyrut'tan Paris'in Orly Havaalanına gelen yedi yaşında bir Alman çocuğunun eşyaları arasında 10 kilo esrar bulundu.

■ Libya Lideri Muammer Kaddafi'nin Kuveyt Körfez ülkeleri, Suriye, Irak ve İran'a kısa ziyaretler yapacağı bildirildi.

Yunanistan Havayollarında grev...

YUNANİSTAN Havayolları Şirketi'nde (Olympic Airways) uçuş personelinin başlattığı 48 saatlik grevden sonra, hava kontrol kulesi görevlileri de greve gitti.

Orta Afrika'da artık gençler tutuklanmayacakmış!

ÇOCUKLARI toplu halde öldürmekle suçlanan Orta Afrika İmparatoru Bokassa, ülkesinde dünya kamuoyunun sert tepkileri üzerine bundan böyle gençlerin tutuklanmalarını yasakladı.

Tanzanya kuvvetleri Uganda'dan çekilecek

TANZANYA Devlet Başkanı Julius Nyerere Darüssalem'de, Tanzanya askeri birliklerinin Uganda'daki görevlerini tamamladıklarını ve bunların büyük bir bölümünün yakında ülkeye geri döneceğini bildirdi.

Sanat... Edebiyat... Kültür...

SİNEMA

Sinema Yazarları Derneği (SİYAD), yılın yerli film ve sanatçılarını seçti

Yılın Filmleri :

1 — Sürü, 2 — Kanal, 3 — Fırat'ın Cinleri, 4 — Maden, 5 — Selvi Boylum Al Yazmalım, 6 — Sultan, 7 — Altın Şehir, 8 — Ne Olacak Şimdi, 9 — Kibar Feyzo, 10 — Güneşli Bataklık.

Yılın Yönetmenleri :

1 — Zeki Ökten (Sürü), 2 — Erden Kral (Kanal), 3 — Korhan Yurtsever (Fırat'ın Cinleri), 4 — Yavuz Özkan (Maden), 5 — Atıf Yılmaz (Selvi Boylum Al Yazmalım, Ne Olacak Şimdi, Kibar Feyzo).

Yılın Senaryo Yazarları :

1 — Yılmaz Güney (Sürü), 2 — İhsan Yüce (Kanal, Fırat'ın Cinleri, Kibar Feyzo), 3 — Yavuz Turgul (Sultan), 4 — Vedat Türkali (Güneşli Bataklık), 5 — Ali Özgentürk (Selvi Boylum.)

Yılın Görüntü Yönetmenleri :

1 — Çetin Tunca (Selvi Boylum), 2 — Salih Dikişçi (Fırat'ın Cinleri ve Kanal), 3 — İzzet Akay (Sürü, Maden).

Yılın Özgün Müzik Yapımcıları:

1 — Cahit Berkay (Fırat'ın Cinleri, Selvi Boylum, Al Yazmalım), 2 — Zülfü Livaneli (Sürü, Maden), 3 — Arif Erkin (Kanal).

Yılın Kadın Oyuncuları:

1 — Melike Demirağ (Sürü), 2 — Meral Orhonsay, (Kanal), 3 — Betül Aşçıoğlu (Fırat'ın Cinleri), 4 — Hale Soygazi (Maden).

Yılın Erkek Oyuncuları:

1 — Tarık Akan (Sürü, Maden, Kanal), 2 — Aytaç Arman (Fırat'ın Cinleri), (Güneşli Bataklık), 3 — Ahmet Mekin (Selvi Boylum, Al Yazmalım), 4 — Levent Kırca (Ne Olacak Şimdi, Altın Şehir), 5 — Bulut Aras (Sultan).

Konuk Çek Yönetmen Lipsky (sağda)

ÇEKOSLOVAKYA FİLM HAFTASININ ARDINDAN...

Konuk Çek yönetmen Lipsky: «İlk devletleştirilen sinema oldu»

● MEHMET GÖNENÇ

Atatürk Kültür Merkezi'nde 24-30 Mayıs tarihleri arasında, düzenlenen Çekoslavakya Film Haftası nedeniyle üç kişilik bir Çek sinema grubu ülkemizi ziyaret etti. Grup, bir aktris, bir stüdyo sorumlusu, bir de film yönetmeninden oluşuyordu. Altı filmlik gösteriden ikisinin yönetmeni olan Oldrich Lipsky ile kısa bir söyleşide bulunduk.

O. Lipsky sorularımızı şöyle yanıtladı:

POLİTİKA — İlk sorumuzu öncelikle sansür üstüne yöneltmek istiyoruz. Ülkemizde sansür, yıllar yılı sinema sanatçıları üzerinde çok yoğun bir baskı düzeni oluşturmaktadır.

Acaba ülkenizde sansür ve benzeri baskılar var mıdır?

O. Lipsky — Ülkemizde sizin söylediğiniz anlamda sansür kesinlikle yoktur. Eğer bizde sansür diye birşeyden sözetmek gerekiyorsa, o da halkımızın sinema kültürü, sinema beğenisi ve buna bağlı olarak sinemacılardan, yazarlardan oluşan bir komitenin bulunmasıdır. Bu komite, sadece pornografik (Seks filmi) ve sanat değeri bulunmayan, kalitesiz filmlerin yapılmasını ve gösterilmesini engeller. Bunların dışında, her türlü yerli ve yabancı filmler, sinemalarımızda gösterilmektedir.

POLİTİKA — Bizde bunun tam karşıtı oluyor... Çekoslavakya'da bir yılda kaç film yapılır?

O. Lipsky — Uzun metraj olarak 80 kadar. Bu 80 filmin ellisi sinemalar, 30'uda TV içindir. Ayrıca bin beşyüz kadar da kısa film yapılır. Bunların içine çizgi filmler, kısa belgesel ve konulu filmler girer. Bir de yabancıların, örneğin Amerikalıların, Almanların ülkemizde yaptıkları filmler vardır. Bunun nedeni, Prag'daki Barrandov Film Stüdyosu'nun Avrupa'nın en büyük stüdyosu olmasıdır. Her türlü teknik olanak vardır. Bu stüdyoda tam on plato bulunmaktadır. Bu demektirki, aynı anda on film çevrilebilir.

POLİTİKA — «Adele Yemeğini Henüz Yemedi» adlı filminizi bir pop-art örneği olarak nitelendirebilir miyiz?

O. Lipsky — O filmimde ben, salt Amerikan polisiye film türünü hicvettim. Belli bir sinema türüne uyduğunu sanmıyorum.

POLİTİKA — Çekoslavakya'daki sinema eğitimine ilişkin bir kaç şey söyler misiniz.

O. Lipsky — Çek sinemasının seksen yıllık bir geçmişi vardır. Devrimden sonra ilk devletleştirilen sinema olmuştur. Prag'da bir Sinema Yüksek Okulu vardır. Bence, asıl önemli olan, halkın sinema eğitimi görmesidir. Biz bu işe çocukların eğitiminden başlarız Bu yıl bizde onbir çocuk filmi yapılmıştır. Bunun nedeni bu yılın çocuk yılı olması değildir. Her yıl ortalama bu sayıda çocuk filmi yapılır. Bu filmler için harcanan para diğerlerine harcanandan çok daha fazladır. En iyi senaryocular, en iyi yönetmenler bu filmlerin yapımında yer alırlar. Böylece halkımız daha küçük yaşlardan sinemaya yatkın bir eğitimden geçmiş olur.

POLİTİKA — Hiç Türk filmi gördünüz mü? Gördünüzse, sizde ne tür bir izlenim bıraktı?

O. Lipsky — «Selvi Boylum Al Yazmalım» adlı bir film gördüm. Konusu çok ilginç ve özgün geldi bana. Filmin kalitesi için bir şey söyleyemiyeceğim. Birde, Özcan Arca'nın üç öykülü kısa bir filmini izledim. Çok evrensel bir konusu var. Genç ve dinamik bir film. Ancak, Türk filmleri toplu gösterisini ben ve halkım büyük bir ilgiyle bekliyoruz.

POLİTİKA — Söyleşiye başlamadan önce, vaktinizin çok dar olduğunu söylemiştiniz. Oysa ben bu söyleşinin daha uzun ve ayrıntılı olmasını isterdim. Ülkelerimiz arasındaki kültür alış verişinin giderek daha da yoğunlaşmasını tüm içtenliğimle diler, söyleşimiz için ayırdığınız süreye çok teşekkür ederim.

O. Lipsky — Bende aynı duyguları paylaşıyorum. Teşekkür ederim.

SİNEMATEK'TE WAJDA HAFTASI SÜRÜYOR

İstanbul Sinematek'te Wajda Haftası sürüyor ve ilgiyle izleniyor.

Ünlü Polonya'lı film eleştirmeni Krzystof Teodor Toeplitz, bir yazısında şöyle diyor: «Öğrenciler için ders kitapları nasıl zorunluysa, sinemaseverler için de Wajda filmleri o kadar zorunludur.»

1929'da Su Valki'de doğan Wajda, Krakov Güzel Sanatlar Akademisi'nde resim öğrenimi gördükten sonra Lodz Sinema okulunu bitirdi ve Lodz yapıtı Film atölyesinde yönetmen asistanı olarak çalıştı. Wajda, 1972'den bu yana «X» sinema grubunun sanat yönetmenliğini yapıyor.

BU HAFTA SİNEMATEK'TE NELER VAR

Bugün 15.00 de Düğün, 18.00'de, Kayın Ormanı, 9 Haziran Cumartesi ve 10 Haziran Pazar günleri saat 14.00'de Mermer Adam, Pazartesi 15.00'de Düğün, 19.00'da Sinek Avlama izlenebilir.

Cannes Festivali sonuçlandı

32. Cannes Film Şenliği sonuçlandı: En İyi Yönetmen, «Cennet Günleri» filmiyle Terence Malick seçildi. En İyi Erkek Oyuncu Ödülü «Çin Belirtisi» filmindeki rolüyle Jack Lemmon'a verildi. En İyi Kadın Oyuncu olarak ise «Norma Rae» filminin Norma'sı Sally Field seçildi. En İyi Film Ödülü iki film arasında paylaştırılıyor: Coppola'nın «Mahşer Şimdi» filmi Altın Palmiyeyi, Schloendorff'un «Teneke Trampeti» ile paylaşıyor.

Cezayir Film Haftası yapılıyor

Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi İstanbul Film Yapım ve Gösterim Merkezi Sovyet ve Çek Film Haftalarından sonra 5 Haziran'dan başlayarak Cezayir Filmlerini göstermeye başladı. Gösteriler saat 18.30'da. Bugün AKM'de Sid Ali Mazif'in «Leyla ve Ötekiler»i, cumartesi günü de Slim Riad'ın «Güney Rüzgarı» sergilenecek.

Sosyalist Gerçekçi Sinemanın Görkemi: Çek filmleri

● MEHMET GÖNENÇ

İlkel ve komünal topluluklarda büyücüler yaparmış sanatı. O dönemin insanı, doğanın gizemi karşısında salt güçsüzlük duygusuna kapılmış, büyülenmiş. Dışavurmuş bu duygusunu. Doğa karşısında büyülenen insan doğayı büyülemeye kalkışmış. Konuşmaya, şarkı söylemeye, resim çizmeye, dans etmeye başlamış. Tüm bu işleri bir diğerinden daha iyi yapanlar çıkmış ortaya. «Büyücüler» denmiş onlara. Sonra sınıflar oluşmuş, sömürü başlamış, büyücüler de sanatçı olmuşlar. Sanatçı olmuşlar ya, bir yandan egemenleri eğlendirmişler, diğer yandan ezilenleri, sömürülenleri büyüleyip egemenlerce ödüllendirilmişler.

Günümüzde hâlâ egemen güçler, BÜYÜCÜ-SANATÇI'ları ödüllendiredursunlar bir de tüm emekçilerin, sömürüye karşı savaşan tüm dürüst insanların gönüllerinde taçlandırdığı sosyalist gerçekçi sanatçılar var, sinemacılar var. Geçtiğimiz hafta Atatürk Kültür Merkezi'nde böylesi sinemacıları, çağdaş Çek sinemacılarını izledik. Şiirsel yapısı, yalın anlatımı, son derece başarılı mizansen'i (oyuncu yönetimi) ve tüm sinematografik, plastik öğelerin en etkili, en dengeli bir biçimde kullanıldığı birbirinden başarılı altı film yer aldı «Çekoslavak Filmleri» haftasında. Kendisiyle kısa bir söyleşide de bulunduğumuz Oldrich Lipsky, «Addele Yemeğini Henüz Yemedi» ve «Joachim ve Makina» adlı iki filminde de güldürü türünü seçmiş. Hatta buna soyut güldürü de diyebiliriz. Kullanılan plastik öğelerin, türüklerin gerçek yaşamla ilgisi yok. «Adele Yemeğini Henüz Yemedi» adlı filmimde Amerikan polisiye türünü hicvettim» diyor Lipsky. Adele, insan eti yiyen bir çiçeğin adı. Film süreci içinde tüm entrikalar bu gizemli çiçeğin etrafında dönüyor. Diğer filminde de Lipsky, yine güldürü ve hiciv çerçevesi içinde batıl inançları ve bireysel tutkuları çarpıcı bir biçimde eleştiriyor. Tekdüze, uyutucu burjuva güldürüsüne bundan daha iyi bir karşı-yanıt verilemez herhalde. Jaroslav Balık'dan «Bir Yılının Aşkları»nı izledik. İlle de sinemacı olmak isteyen bir gençle, içine kapanık, faşist toplama kamplarında yaşamının üç yılını geçirmiş bir genç kızın gerçekçi bir aşk serüveni. Umutlar, umutsuzluklar içinden geçerek mutluluğu yakalamaya çabalarlar ve yakalarlar. Özverili savaşımlarıyla, olumsuz kurallara başkaldırışlarıyla çoktan haketmişlerdir mutluluğu. «Aşkım İçin Bir Gün»de mutlu bir çift dört yaşındaki kız çocuklarını yitirir. Doğanın kendilerine sunduğu bu trajediyi doğa içinde, doğanın şiirselliği içinde, yağmurlu ve ıslak topraklar üzerinde yeni bir çocuğun doğumunu hazırlayarak aşarlar. İnsan-doğa diyalektiği uyarlamasının bu büyük anıtı Juraj Herz'e ait. Dusan Hanak, «Pembe Düşler»de sosyalist toplum düzeni içinde, geçmişin kalıntısı olarak hâlâ süregelen bozukluklara, sorunlara yürekli bir biçimde el atmış. Bir yanda çingeneler, henüz yeni düzene ayak uyduramamışlar. Öbür yanda bir takım önyargılar, burjuva değerleri. Genç postacı Jakub, delice sevdiği çingene kızı Jolankayla birleşebilmesi için bir dizi zor engeli aşmak zorundadır. Çek sinemasının en önemli yönetmenlerinden biri olan Jiri Menzel, «Bir Avuç Altını Arayan Kim?»de işçi sınıfına, salt sosyalist düzeni gerçekleştirmede değil, o düzeni geliştirmede, yetkinleştirmede de payına düşen büyük tarihsel görevi anımsatıyor. İşçi Lada Kratochvil böylesi bir görevin oluşmasına katkıda bulunmak için kuaför sevgilisi Petra'yı, Petra'nın salt burjuva ailesini ve o ailenin üç kağıtçı çevresini terketmek zorundadır. Lada görevini salt bir ardıcıllıkla yerine getirir.

Gün gelir, sinemalarda, televizyonlarda emekçi halkımız da izler bu filmleri ve burjuvazinin yıllar yılı sosyalist ülkeler ve sanatçıları üzerinde sürdürdüğü yalanlar dünyasını başına yıkıverir.

Cezayirli yönetmen Mazif: «Sinemamız kavga sinemasıdır»

Cezayir filmleri Atatürk Kültür Merkezi'nde gösteriliyor. Bu nedenle üç Cezayirli konuk yurdumuzda bulunuyor. Bayan Fevzia Sahravi Tahar (Cezayir Kültür Bakanlığı Kültürel İlişkiler Müdürü), Bay Ghouti Bendadlouche ve Bay Sid Ali Mazif bir basın toplantısı düzenleyerek Cezayir sinemasının kuruluşu ve gelişmesine yönelik bilgiler verdiler. Bay Ghouti Bendadlouche ve Bay Sid Ali Mazif film yönetmenidirler. Konuk yönetmen Sid Ali Mazif, Cezayir Sinemasının kavga sineması olduğunu belirterek, şunları söyledi:

«Sinemamızın ilk dönemini biz, «SÖMÜRGE GECELERİ» diye niteleriz. Cezayirlilere film çekmenin yasak olduğu ve Fransızların bizleri vahşi, aptal ve gülünç olarak gösterdikleri bir tür eğlence-sineması dönemi... Ardından ulusal kurtuluş savaşı dönemi başladı. Bu dönemde ulusal kurtuluş savaşının kan ve ateşleri içinde ilk belgesel nitelikte filmlerimizi yaptık. Tüm halkımızın katıldığı bu savaşı Fransızlar, «bir avuç barbarın savaşı» olarak dünyaya tanıtmak için bu filmler üzerinde, gösterilmemesi yönünde büyük bir baskı uyguladılar. Ancak Sovyetler Birliği filmlerimizi tüm dünyaya göstererek ulusal kurtuluş savaşımızın gerçek yüzünü aydınlattı. Bizim sinemamız böylece bir kavga sineması olarak başladı ve gelişti. Devrimden sonra sinemanın tüm alanları, dağıtımı da içermek üzere devleştirildi. Önce (CNC (Ulusal Sinema Merkezi) ardından ONCİC (Ulusal Sinema Kuruluşları) kuruldu. Bu kuruluşun denetimi altında ulusal filmlerimiz, «sosyalist Köy» diye nitelediğimiz kırsal kesimlerde milyonlarca yurttaşımız tarafından izlenmektedir.»

Sinemaseverler için gerçekten ilginç olan program şöyle:

5 Haziran Salı, 18.30'da KAN ve ATEŞ YILLARI
Yönetmen: Lakhdar Hamina

6 Haziran Çarşamba, 18.30'da LEYLA ve ÖTEKİLER
Yönetmen: Sid Ali Mazif

8 Haziran Cuma, 18.30'da KURTULUŞ SAVAŞI
Yönetmen: Kollektif

9 Haziran Cumartesi, 18.30'da GÜNEY RÜZGARI
Yönetmen: Slim Riad

İZLEYECEKLERİMİZ...

GÖSTERİLER... FESTİVALLER... TİYATROLAR... SERGİLER...

● Devlet Tiyatroları, sahnelerini özel tiyatrolara açmaya başladı. Dostlar Tiyatrosu Ankara'da Küçük Sahne de «Brecht - Kabare»yi sergilerken, Kenterler Yeni Sahnede Anton Cehov'un «Vanya Dayı»sını oynuyorlar.

Ergin Orbey'in Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünden bu yana gelişmeler hızla devam ediyor.

Devlet Tiyatroları, 67 ilimizde, 9 ayrı bölgede 12 koldan «yurt içi turnesi»ni sürdürüyor. Cahit Atay'ın «Sultan Gelin» oyunu Bitlis, Muş, Bingöl ve Tunceli'den sonra 10 Haziranda Elazığ'a götürülüyor.

•

● Gaziantepli genç amatör sanatçılar dünya çocuk yılı nedeniyle Gaziantep Belediye Şehir Tiyatrosunda çocuklarla ilgili eserleri sahneliyorlar.

Belediye Şehir Tiyatrosunda «Keloğlan» ve «Keçileri Kaçıranlar» adlı oyunları sahneye koyan amatör tiyatrocular adına konuşan yönetici Hüsnü Alan «Amacımız çocuklarımıza sanat ruhunu aşılamak ve onları sevindirmektir. Dünya Çocuk Yılı dolayısıyla hazırladığımız oyunlar minik ilkokul öğrencilerini adeta sevince boğmaktadır. Bu tür çalışmalarımızı önümüzdeki yıllarda daha da yaygınlaştırmak ve çocuklarımıza hizmet etmek istiyoruz» dedi.

•

● 9 Haziran cumartesi günü Çanakkale'de başlayacak olan Tahta At Şenliği 16 Haziran'a dek sürecek.

Şenliğe Devlet Opera ve Balesi, Devlet Tiyatrosu, Yenimahalle Gençlik Kültür Merkezi, T. Ticaret Bankası Çocuk Tiyatrosu, İstanbul Belediye Şehir Tiyatrosu, Kaşif, İzmir Çamdibi Ortaokulu, Çanakkale Lisesi, Milliyet Çocuk Dergisi ve Sinematek çocuk filmleri katılacak.

Sadece çocukların katılacağı ve yönetecekleri «Devlete Bakış Açısı» adlı bir de açık oturum düzenlendi.

Görsel Sanatçılar Derneği, Çanakkale'nin özelliği olan çanak-çömlek, öteki adıyla seramik yapımını «Çocuk ve Çamur» adıyla şenliğin ilk günü çocuklarla birlikte uygulayacak ve ilk kez çocuklarca yapılan bir seramik anıt gerçekleştirilecek.

•

● 20 Haziran'da başlayacak olan İstanbul Festivali 15 Temmuz'a dek sürecek. İlk gece Atatürk Kültür Merkezinde Ankara Devlet Operasınca Gılgamış Operası sunulacak. 14 ülkeden 22 topluluk ve 14 solistin yer alacağı gösteriler Açık Hava Tiyatrosu, Atatürk Kültür Merkezi, Rumelihisarı, Aya İrini, Divan Edebiyatı Müzesi, Gülhane Parkı ve Yedikule Hisarında gerçekleştirilecek.

•

● Beycing Pekin Operası gösterilerini AKM'de 13 Haziran'a dek sürdürüyor.

•

● Görsel Sanatçılar Derneği'nin Geleneksel 3. Mayıs Sergisi 5 Haziran günü Taksim Sanat Galerisinde açıldı. 19 Haziran'a dek süreceği belirtilen karma sergide birçok sanatçımızın özgün yapıtları yer alıyor.

Mayıs Sergisi, bu sanat mevsiminin tüm görsel sanatlar alanının ürünlerini topluca değerlendirmek ve izlemek amacı ile oluşturulmuş. Görsel sanatlarda ilerici, yenilikçi, atılımcı yaklaşımda bulunan sanatçıları ödüllendirmek de amaçlanmış.

Seçici kurul ödül dağıtımında, resimde başarı ödülünü ressam İbrahim Örs'e, Sanat Emeği Dergisi ve Seçici Kurul özel ödülünü ressam Mümtaz Yener'e, özgün baskı dalında Hatice Aslan Odabaşı'na, grafik dalında Seçkin Sümer Yaşar'a, fotoğraf dalında Ahmet Elhan'a başarı ödüllerinin verilmesine oy birliği ile karar verdi. Ayrıca, fotoğraf dalında Ragıp Erdem Seçici Kurul Özel Ödülünü, tekstil dalında ise Canan Yılmaz, derneğin başarı ödülüne hak kazandılar. Tekirdağ Belediyesi Altın Kiraz Özel Ödülünü Necmiye Gönenli'ye, İKD ve Banksenj özel ödülleri Cihat Aral'a verildi.

•

● Görsel Sanatçılar Derneği ve Sanat Severler Derneği'nin birlikte düzenledikleri «Türkiye Çocukları» konulu resim sergisi 15 Haziran'a dek AKM'de gezilebilir.

•

● Rasin Resim Sergisi Ankara Vakko Sanat Galerisinde 6 Haziran'da açıldı. «...kimseden, resim dersi almadım. Fakat karanlıktan ışığın nasıl çıktığını galiba, kulağımın duyduğu kadar, bana Rembrandt fısıldadı.» diyen Rasin'in sergisi 3 Haziran'a dek izlenebilecek.

•

● İsmail Türeman Sergisi 23 Haziran'a dek İstanbul Bedri Rahmi Galerisinde sürüyor.

•

● Gencay Kasapçı Resim Sergisi İstanbul Galata Sanat Galerisinde 20 Haziran'da kapanacak.

•

● Samsun Gazi Eğitim Enstitüsü Doçenti Mehmet Aslan, Dünya Çocuk Yılı nedeniyle açtığı karikatür sergisinde «dünyada milyonlarca çocuk sefalet ve savaşlardan perişanken, 1979 yılının çocuk yılı olarak kutlanmasındaki çelişki ve anlamsızlığı» çizgileriyle vurguluyor. Alman Kültür Merkezinin küçük galerisindeki sergi Haziran ayı boyunca saat 9.00 - 17.00 arası gezilebilecek.

Bursa hapishanesinde NAZIM BABAYLA ÜÇ BUÇUK YIL

Yakup Usta anlatıyor

Röportaj: Aydın Şenesen

— 5 —

"«...Ben koridorda namaz kılarken Nazım Baba da orada geziniyor. Beni çağırdı "Sen Müslüman mısın?,, dedi. "Müslümanım,, dedim. "Güzel, Müslümanlık temizlik dinidir, ama sen pis yerde namaz kılıyorsun,, dedi»

«...Yumuşak, kara bir koyun postu verdi bana ve namazı bu pöstekinin üstünde, onun odasında kılmaya devam ettim...»

«...Ben beş vakit namaz kılıyorum ve dua ediyorum kurtulayım diye...»

Yakup Usta anılarını yokluyor. Pencereden Bursa ovasını seyrediyoruz. Mollaarap Mahallesinin müezzini akşam ezanını okuyor. Yakup Usta, «Hah» dedi.. «Sana benim cezaevinde namaz kılmamı anlatayım. Ben bu konuda Nazım Baba'nın büyüklüğüne akıl erdirememişimdir. Şimdi sen de dinle ve gör. Din düşmanlığı gibi yalanları bir güzel yaz» diye de ekledi.,

Cezaevinde komünist bir ozan ve beş vakit namazında bir köylü canlanıyor gözlerimizin önünde. Bir yandan da yıllardır, komünistlere karşı kullanılan din düşmanlığı silahı, bu yolda yapılan propogandalar. Ve Yakup Usta'nın son sözleri:

— «Ben bu konuda Nazım Baba'nın büyüklüğüne akıl erdirememişimdir.»

Biraz merak ve biraz da sabırsızlıkla «Anlat Yakup Usta» derken, teybi çalıştırıyoruz.

Yakup Usta anlatıyor:

«Tabii ben çarpık bir eğitimle hapishaneye, Nazım Baba'nın yanına geldim dedim ya. Laf olsun diye söylemedim. Ben o zamanlar beş vakit namaz kılıyorum. 30 yaşına kadar öğrendiğim bu.

Hapishanede de sürdürüyorum namaz kılmayı. Namazda dua ediyorum kurtulmam için. Abdes alıyorum. Namaz kılıyorum. Ama nerde? Revirin yemekhanesinin önündeki koridorda.

Nazım Baba da o koridorda geziniyor.

Bir gün ben namazı bitirdim. Nazım Baba çağırdı.

— «Sen müslüman mısın?» diye sordu.

«Müslümanım» dedim.

— «Güzeel... Müslümanlık dini temizlik dinidir oğlum. Halbuki sen, bu pis koridora alnını koyup, bu pis koridoru teneffüs ediyorsun. Burdan mikrop alırsın. Müslümanlık temizlik değil mi oğlum?» dedi.

Ben «doğru» dercesine başımı sallıyorum. O konuşmaya devam ediyor:

— «Burda namaz kılınmaz. Bende güzel bir pösteki var. Sana bu pöstekiyi vereyim. Namazını benim odamda kıl. Temiz yerde...»

Teşekkür ettim. Sonra odasına gittik. Gerçekten kara bir koyun postu vardı onda. Yumuşacık. Bu pöstekiyi bana verdi.

— «Bunun üstünde kılacaksın namazını. Şuracıkta» dedi.

Ben orada namaz kılmaya devam ettim.»

Sözünü kesip Yakup Usta'ya soruyoruz:

— «Hep sürdü mü bu namaz kılma? Yani cezaevinde olduğun sürece:

Yakup Usta, «kesme de dinle» diyor...

«Az sonra onu da anlatacağım.

Ben namazı Nazım Baba'nın odasında sürdürüyorum. Bazen Nazım Baba'ya dönüp, «Baba namazda senin için de dua ediyorum. Buradan bir an önce kurtulman için» diyorum. Nazım Baba gülümsüyor.

— «Duan kabul olunur inşallah Yakup» diyor.

Bizim namazlar sürüyor. Kitap okuma, diyalektik materyalizm dersleri de beraber sürüyor. Bu böyle epey gitti. Aradan ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Ben bir baktım ki namaz kılmıyorum artık.

Ancak, şunu kati bir şekilde söyleyeyim: Nazım Baba bir gün bana «Namaz kılmak iyidir. kötüdür» diye bir tek laf söylemedi. Bana namazla ilgili söylediği tek şey.

—« Pis yerde namaz kılınmaz. Müslümanlık dini temizlik dinidir. Koridora secde edilmez. Burada biz geziyoruz. Hastalar geziyor. Mikrop kaparsın» oldu.

Yakup Usta sözlerini tamamlayıp, sedirin üstündeki yastığa yaslanırken bir soru daha sıkıştırıyoruz:

— «Bir daha hiç namaz kılmadın mı Yakup Usta?»

Eliyle teybi göstererek, «kapat şunu» diyor,

Nazım Hikmet'in Bursa Cezaevi'nde yaptığı yağlıboya resimde kendisi (geri planda ve Yakup Usta da (solda) yer alıyor.

« Kapat şunu da cevabı öyle vereyim. Çünkü yazamazsın»

Teybi kapatıyoruz. Yakup Usta yaslandığı sedirden dizlerinin üzerine doğruluyor ve cevabını veriyor:

« ....»

Dediğine saygılıyız yazamıyoruz..

NAZIM'DAN HATIRALAR

Yakup Usta, öteki odada sandığın içinden iki tepsi çıkarıp getiriyor. «Bak» diyor, «Bunların desenini o çizdi ben boyadım.» Arka odaya götürüyor bizi. Duvarda yağlı boya bir resim var. Genç, karayağız bir delikanlının resmi. Üzerindeki imzayı okumak için yaklaşıyoruz:

«Nazım Hikmet»

«Bir tane daha var» diyor Yakup Usta. «Sandığın çok dibinde çıkaramadım.»

Yakup Usta ile söyleşimizi sürdürdüğümüz odada bir camekanlı dolap var. Dolabın içindeki altı dar üste doğru genişleyen kalın camdan yapılmış ve tabak içinde duran bir bardağı gösteriyor:

« Onun su bardağı...»

Yakup Usta bardağı yerinden alıyor. Getirip gösteriyor. Alelade bir bardak. Ama bunu Yakup Usta'ya söylemek mümkün değil. O, bardağa en değerli mücevhere bakar gibi bakıyor:

«Ondan arta kalanlar bu sana gösterebildiklerim. O kadar çok şey vardı ki... Bu ev belki elli kez basıldı... Resimleri vardı. Yırttılar. Birçok hatıramızı alıp götürdüler... Saklayabildiklerim bunlar... Bir gün Nazım Baba adına bir müze kurulacak. Bütün bunları oraya vereceğim. Ben görmesem bile, işte oğlum Ali Hikmet burda. Onun yanında söylüyorum: Onlar götürüp verecekler...»

«Yakup Usta şunların fotoğrafını çekelim... Nazım'ı sevenler artık eskisinden de çok. Hepsi görsün...» diyeceğiz, ama sözümüzü kesiyor:

«Baştan konuştuk. Resim çekmek yok.»

RESSAM NAZIM

Güzel resim yapardı Nazım Baba» diyen Yakup Usta, Nazım Hikmet'in ressamlığını anlatıyor:

«Bir gün bana, «Senin portreni yapayım Yakup» dedi bana. Ben de «İyi edersin» dedim. «Hiç olmazsa seni anarım.»

Evvela bir tual yaptık. Onu güzelce boyadı, astar boyasıyla. O kuruduktan sonra çizmeye başladı.

Ben karşısında oturuyorum o çiziyor. Çiziyor, bozuyor. «Yahu Yakup o kadar ifadesi çabuk değişen adamsın ki, ben böyle şey görmedim» dedi. Yüz ifademi yakalayamıyordu. Bilmem ama, iki saat kadar uğraştı. En sonunda, «Hah yakaladım» dedi.

Ve başladı çizmeye... Portre meydana çıktı.

Ben portrenin karşısına geçtim, başladım «bunun bıyıkları kocaman tayyare kanadı gibi, benim bıyıklarım böyle mi?», «Benim kaşım böylemi?», «Benim kulağım böyle mi?» yok «benim şuram böyle mi?», «Benim buram böyle mi?» demeye.. Huysuz çocuklar gibi konuşuyordum:

Bu olmamış da, ben bunu sevmemişim de, falan da filan da.. Ha bire söyleniyorum. Tabii anladı... Ben o zaman daha yeşilim, tam olmamışım.

— «Anladım» dedi ve birden kızdı:

— «İlle de orospu karı gibi olmak istersiniz.»

Oturttu beni yeniden bir portre yaptı. «Al» dedi.

— «Aynen senin istediğin gibi. Ama ben buna imzamı atmam... Bir gün senin gerçek portreni yapacağım onu imzalarım..» Eğer o zamanda beğenme bu tuali kafanda parçalarım..»

Gerçekten de aradan bir yıl geçti. Tabii bu arada ben çok şey öğrendim. Nazım Baba bir defa daha oturttu ve içerde o senin gördüğün duvarda asılı portre var ya, onu çizdi. Ona imzasını koydu. 1950 tarihini attı.

— «İşte Yakup sen busun» dedi...»

YARIN:

AÇLIK GREVİ

---

tırmık

AYDIN ENGİN

Bu tablo umuda gebedir

Bir günlük gazetenin amansız kahredici telaşı arasında gazetelerin tümüne şöyle keyifle bir göz atma olanağı yok. Saata karşı yarışılan bir çalışma ortamında haber başlıklarına şöyle bir göz atabilmek bile bazen şans..

Ama biz önceki gün böyle bir olanak bulduk gene de. Gazete başlıkları üzerinde gelişigüzel gezinen bir göz, bir «tablo» görüyor: Ülkemizin tablosunu.

Gelin bu gezintiyi şimdi birlikte yapalım.

Türkiye'de terörün başlıca siyasal dayanağı olduğuna artık kimsenin kuşkusu kalmayan MHP'nin «elebaşıları değilse bile «elleri» ülkenin bir çok kentinde sivil ve askeri mahkemelerde yargılanıyor. Adana'da, Kahramanmaraş toplu kıyımının sanıklarının da aralarında olduğu toplu yargılama başladı. MHP elebaşıları «yetkilerin Sıkıyönetime devrini» istedikleri için mevcut «Anayasal düzeni» değiştirmek suçlamasıyla Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi'ne çıkacaklar. Sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanan faşist katiller birbiri ardından çözülüyorlar. Dosyalar kabarıyor. Faşist terör ağının üstündeki kalın siste ciddi gedikler açıldı. Bugüne değin görmeyenler de görüyor artık «anarşi»nin nereden salgılandığını.

Ama aynı gün Bursa'da bir kahvehane taranıyor. Faşist katil sürüleri 19 yaşında bir işçiyi, tornacı Hüseyin Kurtuluş'u öldürüyorlar, iki kişiyi yaralıyorlar. Sonra da «kimlikleri belirlenemeyen kişilerce açılan ateş sonucu...» diye başlayan yavan TRT haberlerinin içinde kaybolup gidiyorlar.

Bir yandan Paris'te emperyalizmin mali jandarması IMF ile onur kırıcı pazarlık sürüyor ve tezgahlanan amansız ve anlamsız bir propaganda ile Paris'ten gelecek haberin «bir kurtuluş müjdesi» olacağı izlenimi yaratılmak isteniyor. Benzin kuyruğunda çile çeken 66 şevrolenin şoförü de, bizim bakkal Selami de, Ankara'daki büyük bürokrat da, Tapu dairesinde, memur Muslihittin Efendi de gözünü Paris'e dikmiş «Aman allah yandık IMF. Aman allah bize bir müjde» diye bekliyor.

Biraz aklı erenin:

— IMF'den taze para gelecek ama ne karşılığında acaba? sorusu bu boğuntunun burgacında yuvarlanan insanların bilincinde tokat gibi şaklıyor.

Emperyalizmin mali jandarması IMF ile Paris'te kapalı kapılar ardında pazarlıklar sürerken, Sovyetler Birliği'nden, Bulgaristan'dan, Macaristan'dan gelen heyetlerle görüşmeler yapılıyor.

Bir yanda emperyalizmin tuzaklarının dibine doğru yol alış, öteyandan Sosyalist Sistem'in «halklararası, ülkelerarası karşılıklı çıkar ve işbirliği» ilkelerine dayalı arayışlar. Daha kestirme deyişle, bir yanda emperyalizmle daha onur kırıcı koşullarla daha yoğun bir bütünleşmeye yöneliş, bir yanda emperyalizme bağımlılığı çözümlemek için yürünecek tek yolda «ürkek de olsa» adımlar...

Yunanistan'ın AET'ye girişi üstüne bir yanda ağlayıp sızlayanlar, «Milli düşman, kahpe Yunan» edebiyatına hız verip şovenizmin en utanmazının kabartılışı, öteyandan Turizm ve Tanıtma Bakanı Alev Coşkun'un yıllar sonra Yunanistan'ı ziyaret eden ilk resmi yetkili olarak Atina'ya gidişi.

Biryanda artık haber değerini bile yitirmiş gibi gösterilmek istenen, oysa Anayasa'nın bağrına bıçak saplamaktan beter yasaklamalar, engellemeler, suyu çıkmış «yasak yayın bulundurduğu gerekçesiyle» tutuklamalar, gözaltına almalar, karakollarda falakaya yatırmalar... Öteyanda 142. Madde Anayasa Mahkemesi'nde, Aynı gün, aynı Anayasa Mahkemesi'nde TEP yöneticileri, partilerinin kapatılması tehdidi ile yargılanıyorlar.

Bir yanda, İngiliz The Guardian Gazetesi'nin «Batı, Türkiye'de kendine yakın bir askeri yönetimi tercih edebilir» başlıklı haberiyle faşizme, militarizme, emperyalist metropollerden göz kırpma... Öteyanda 1 Mayıs'ın «İşçi Bayramı» olarak yasallaşması için Başbakan'a gönderilen 150 bin (yazıyla yazalım, kavramayanlar için: yüz elli bin» imza...

Bu baş döndürücü tablo nedir? Bu toplumsal kaynaşmanın anlamı nedir? Umutsuzlar, yılgınlar, korkaklar bildiği mavalı okusun:

Bu tablo doğum sancıları çeken bir Türkiye'nin tablosudur. Toplumsal uyanışın, egemen güçleri daha da, daha da köşeye sıkıştırmışlığının tablosudur. Tabuların birer birer yıkılışının tablosudur. Daha umutlu yarınlara doludizgin yönelen bir halkın umut tablosudur bu.

Bu tablo umuda gebedir. Toplumsal gelişmenin karmaşık, zigzaglı yolunda bir büyük dönemece yaklaşıldığının göstergesidir bu.

Bu tablo umuda gebedir. Yılgınlığa, karamsarlığa değil...

ACILI YILLAR

Eduard Claudius

Alevler içindeki Avrupa'da bir Alman Komünistinin anıları

Durum ve davranışlarımız belli edilmeden inceleniyordu

— 5 —

İsviçre'den geçiş tehlikeli görünüyordu. Daha önce İsviçre makamlarının izni olmadan sınırı geçtiğimiz için, her üçümüzün de İsviçre'ye girmesi ömür boyu yasaklanmıştı. Saint-Gothard'dan geçen trenlerin kontrolünün ise çok sıkı olduğunu iyi biliyorduk. Bu yüzden Saint-Gothard yolunu seçmek akıl kârı değildi.

Artık silâhları bırakmış ve yararlı örgütlerle donanmış olarak, ellerimizde bavullarımız, şehirdeki Müttefik Komutanlığının yolunu tuttuk. Gizli servislerden birine rastlamayı kuruyorduk.

Büyük kapının önünde, ağızlarında cikletleri yaka paça bir tarafta nöbetçiler salınıp duruyordu. Onları geçtik, sonra girdiğimiz boş bir bekleme odasında sonu gelmez bir bekleyişe daldık. Ara sıra, açılan bir kapıdan bir subay çıkıyor geçerken bizi kaçamak bir bakışla şöyle bir süzüyor, sonra bir başka kapının arkasında kayboluyordu. Bunun ne demek olduğunu biliyorduk: Durum ve davranışlarımızı belli etmeden incelemek için kullandıkları yöntemdi bu. Bir hücreye çekip esaslı bir arama taramadan geçirseler, ona da pek şaşmayacaktık.

Bu bekleme odasında sessizce uzun saatler geçip gitti. Sonunda çekip gitmeye karar verdik. Fakat nöbetçilerin suratları değişiverdi, otomatik tabancalarını doğrulttular ve dışarı adımımızı attığımız anda bizi geriye dönmek zorunda bıraktılar. Özel izin çıkmadan, o andan sonra açık havaya kavuşmamız olanaksızdı. Onları bu tutumdan vazgeçirmek için yol da yoktu görünürde. Yeniden binaya girince tüm kapıları zorlamaya başladık ama biri dışında hepsi kapalıydı. Sonunda, beyaz saçlı, şişmanca bir subay bulduk. Küçük bir odadaki masanın gerisinde oturuyordu. Bizi dinledi, sigara ikram etti, verdiğimiz çeşitli evrakı - İspanyol Cumhuriyet Ordusu askeri kimlik cüzdanı, İsviçre polisinden verilen bir ikâmet kartı, Garibaldi tümenine mensup olduğumuzu doğrulayan fotoğrafsız bir belge- şöyle bir inceledi ve uzun bir süre sessiz kaldı.

Anladığımıza göre onu, son günlerde rastlanan sivil kıyafetli, fakat silâhlı, kılık değiştirmiş SS'lerden olmadığımıza ikna etmemiz gerekiyordu.

Sonunda, mükemmel bir Almanca ile - Albert kendisine İngilizce hitap etmişti şöyle dedi: «Almanya'ya dönmeniz için size pasaport vermemiz olanaksız. Kimliğiniz kuşkulu olup, doğruluğunun araştırılması gerekiyor.

Ayrıca, Avusturya'da çarpışmalar halen sürmektedir. Biz sizi Milano civarındaki bir Misafirhaneye götüreceğiz. Orada size çok iyi bakacaklar, siz de dağlarda geçirdiğiniz o hareketli günlerin yorgunluğunu çıkarabileceksiniz.»

Birbirimize danışmamış olduğumuz halde artık bizim için yapılacak son şeyin ne olduğunu biliyorduk. Bir tutsak kampına sevkedilmeye izin vermek ha? Yok beyim, asla!.

«Eşyalarımızı almak için pansiyonumuza kadar gitmemiz olanağını bize verebilir misiniz?» diye sordum.

Buna izin verildi. Ardımızdaki kapı açıldı yayık bir ses «Go on (*)» diye emretti. Daha ne olup bittiğini anlayamadan kendimizi bir cipte bulduk ve «pansiyon»umuzun bulunması gereken yere, Katedral meydanına doğru gitmeye başladık. Cip gösterdiğimiz bir mağazanın önünde durdu. Birer sırt çantasından ibaret yüklerimizle birlikte inip, ere, biz dönene kadar beklemesini rica ettik.

Mağazaya girdik, bir servis kapısı bulana kadar bir çok koridorlardan geçtik ve ardımıza bile bakmadan sıvıştık.

Yoldaşlar Milano'dan çıkana kadar bizimle geldiler. Üzerimizde kir içinde mavi işçi tulumları vardı. Como gölü yakınındaki İsviçre sınırında, geçiş işlemlerimiz yoluna girene kadar beklememiz; bu arada giysilerimizi değiştirmemiz, kendimize birer valiz ve şapka, kısacası yolcuya uygun gelen şeyleri sağlamamız gerekiyordu. Como gölü kıyılarında kurulmuş küçük bir köy bizim için sakin bir yazlık oldu, ama Amerikan subayının lütfettiği yere pek benzemeyen bir yazlık. Bağlarla çevrili bu köy, taşlı yolların çizgilediği bir yamaca yaslanmıştı. Savaşın sona eriş haberinin geldiği bir ikindi vakti, biz de tabancalarımızı herkesle beraber havaya boşalttık.

(Devamı var)

(*) İngilizce: Haydi yürüyün!

SPOR

İŞÇİLERDEN KESİLEN PARA YILDA 6 MİLYONU BULUYOR

Artık kış uykusundan uyanalım!...

GÜNÜMÜZDE futbolda ileri boyutlara ulaşan Batı ülkeleri bu alanda da kapitalist bir yönetim biçimini uygularken; ilericiliği Batıcılık olarak göstermekte birbirleriyle yarış halinde olan saygıdeğer (!) yöneticilerimizin bu gerçeğe sırt çevirmelerinin kökünde kendi çıkarlarını koruma endişeleri yatmaktadır. Spor kulüplerimize, kendi sosyal, ekonomik çıkarları doğrultusunda kullanabilmek amacıyla yaklaşan bu sermayedarların tek amaçları daha uzun bir dönem fatura ödemeden spor olayından büyük vurgunlar vurmaktır. Zaman zaman ön planda olmasalar da geri planda kulüp yönetimlerini yönlendiren ve denetleyenler; ilk kez kulüpleri kendi kaynakları ile ödeyemeyecek ölçüde borçlandıranlar olmaktadır.

ZAMAN zaman kitlelerin stad kasalarına bıraktıkları paraları yeterli görmeyen bu sözde profesyonel yöneticiler, belediyeler, sendikaları ve kooperatifleri de kirli amaçlarına alet edebilmektedirler.

ÜLKEMİZDE futbol kulüplerimizin yönetici tablolarını irdelendiğinde yüzde 90 oranında büyük sanayi ve ticaret burjuvazisinin kesin egemenliği gerçeğiyle yüzyüze gelinir. Geriye kalan yüzde 10 ise, bu tekelci sermaye temsilcilerinin uşaklığını kayıtsız-koşulsuz kabullenmiş eski spor adamlarıyla, gene bunlarla işbirliği yaparak emekçi kitlelerden uzaklaşan sendika ve devlet görevlileri oluşturmaktadır.

KISACASI ülkemizde spor olayının genelde sermaye kullanmakta, faturayı ise emekçi kitleleri ödemektedirler. Bu çarpıklığın giderilmesi emekçi kitleler açısından zorunludur.

YILLARDIR, spor olayına «kitle meyhanesi, afyon, haşhaş» sözcükleriyle yaklaşarak sorumluluklarını üstlendiklerini sanan ilerici aydınlar bu büyük toplumsal gerçeğe artık gözlerini kapamamalıdırlar.

ZONGULDAKSPOR örneği, ilerici aydınları uyaran bir şok olmalıdır.

METİN KURT

- MADEN İŞÇİLERİ KENDİ SORUNLARI YETMİYORMUŞ GİBİ BİRDE ZONGULDAKSPOR'UN ÇIKARDIĞI FATURAYI ÖDEMEK ZORUNDA BIRAKILIYOR
- ZONGULDAK MADEN İŞÇİLERİNİN BUGÜNE DEK HER DÖNEM TOPLU SÖZLEŞMELERİNDE İŞÇİLERDEN HER GÜN İÇİN "İŞÇİLERİN SPORTİF GELİŞMELERİNİ SAĞLAMAK" ADI ALTINDA PARA KESİLİYOR
- SON YAPILAN 8. DÖNEM TOPLU SÖZLEŞMESİ GEREĞİ İŞÇİNİN AYLIK KAZANCININ 7 LİRA 75 KURUŞUNU ZONGULDAKSPOR'A VERME ZORUNLUĞU VAR

SIRTLARINDAKİ AĞIRLIK YETER!.. BİR DE ZONGULDAKSPOR EKLENMESİN

HAVZA DA 60 BİN İŞÇİNİN ÇALIŞTIĞI GÖZÖNÜNDE TUTULUNCA AYLIK TUTARIN YARIM MİLYON LİRAYI BULDUĞU KOLAYCA SAPTANABİLİR...

İşçilerin alın terleri transfer hovardaları yaratıyor

- İŞÇİLER, MESLEK HASTALIKLARINDAN, CİĞERDEN, MİDEDEN HASTANELERE TAŞINIRKEN, İŞÇİLERDEN KESİLEN PARALARIN ZONGULDAKSPOR'A AKITILMASI GÜÇLÜ OLMASA DA TEPKİYE YOL AÇIYOR

Zonguldak (İSTA) — Zonguldak maden işçilerinin bugüne dek her dönem toplusözleşmelerinde işçilerden her gün için 'İşçilerin sportif gelişmelerini sağlamak' adı altında paralar kesiliyor. Genel olarak işçilerin hoşgörüsüyle karşılaşmayan ama 'az bir miktar olarak' gösterilmeye çalışılan bu kesintilere yığınsal bir tepki yok. Bunun yanı sıra Havza'da 60 bin işçinin çalıştığını ve bu küçük (!) kesintilerin toplamını hesaplamaya çalışırsak ortaya büyük rakkamlar çıkıyor. Örneğin son yapılan 8. dönem toplu iş sözleşmesi gereği her işçinin aylık kazancının 7.75 Lirasını Zonguldakspor'a vermesi zorunluğu var. Bu toplu iş sözleşmesiyle bağlanmış. İşçilerin iradeleri dışında olan ve spor adına yapılan bir uygulama.

8. Dönem, ve 1.7.1978 ile 30.6.1980 tarihleri arasında geçerli olacak olan toplusözleşmenin 109. maddesinde konuyla ilgili olarak aynen şunlar yazılıdır:

MADDE: 109

a) İşçilerin çalışma güçlerinin arttırılmasını teminen 3530 sayılı yasa ve bununla ilgili bakanlar kurulunun 19.8.1978 tarih ve 16382 sayılı Resmi Gazete ile yayınlanan 16.7.1978 tarih ve 16382 sayılı Resmi Gazete ile yayınlanan 16.7.1978 tarih ve 7/16065 sayılı kararnamesi gereğince beden eğitimi faaliyetleri yapmaları, boş zamanlarını sporla değerlendirmeleri için, Müessese bünyesinde işçi previzisyonuna göre, ünitelerde teşkilatlanmayı, her işçiye ücret ödemeyi öngördüğü her gün için 0.75 TL. hesabıyla, sportif faaliyetlerde kullanılmak üzere ödenek tefrik etmeyi EKİ,

b) 1317 Sayılı yasa ile değişik 274 sayılı sendikalar yasası ve işçi sendikası ana tüzüğünün bu husustaki gereklerini daha üstün seviyade yerine getirebilmek için her işçiden ücret aldığı her gün için 0,25 TL kestirilip işçi sendikasında oluşturulacak özel bir fonda toplamayı işçi sendikası,

c) Bu maddenin (a) ve (b) fıkralarında belirtilen meblağları bu maddeye uygun olarak, protokolundaki esaslara göre harcamayı taraflar kabul ederler.

EKİ ve İşçi Sendikası, bu maddede belirtilen sportif faaliyetleri doğrudan doğruya ve müştereken yapabilecekleri gibi, Zonguldak Spor Gençlik Kulübü aracılığı ile de yapabilirler.

Ancak EKİ ve İşçi Sendikası bu hizmeti Zonguldak Spor Gençlik Kulübünün halihazır durumu ile, yapacakları anlaşmada varacakları mutabakata istinaden Zonguldkspor'un statüsü, idaresi, gelir-gider durumu ve hizmeti amaca uygun olarak yerine getirip getirmeyeceği ve diğer hususları gözönünde tutarak aralarında karara varırlar.'

Toplusözleşmesinin sporla, ama son çözümlemede 'Zonguldakspor'la' ilgili çetrefilli (!) maddesinde bunlar yazılı. Gel gör ki, yukarıda yazılı olan işçilerin sportif ihtiyaçlarını karşılamak bir yana, işçilerin hastane ve gerekli bakımları, iş yaşamının düzeltilmesi, sağlık koşullarının iyileştirilmesi bile yerine getirilmemiştir. Zonguldakspor, toplusözleşmedeki hükümlere göre 60.000 işçi ve bir o kadar da işçi ailesi adına Zonguldak'ta ve de onlar adına spor yapmaktadır.

İşçiler ise meslek hastalıklarından, ciğerden, mideden hastane köşelerindedir. Zonguldak maden işçileri için ise emekli olmak bir şans işi olmuştur.

Ayda 60.000 maden işçisinden kesilen 7.75 kuruşlar toplam yarım milyonu bulur ve bunun il özel idaresi, maç hasılatları ve öteki yan kazançları ayrıdır.

OKURLARDAN POLİTİKA'YA

Sporda bilinçli kamuoyu gereklidir

Günlük gazete ve dergilerin azımsanmıyacak bir bölümü sayfalarını spor olaylarına açmışlardır. Bu olay toplumun oldukça geniş bir kesimini ilgi alanında bulundurmakta ve onlara mesajlar vermektedir. Örneğin sırtı yere gelen güreşimizin düştüğü durum bir çok kesimde, ekonomik konularda sırtı yere gelen yığınlardan daha çok ilgi topladığı yadsınamaz gerçeklerdendir. Diğer bir açıdan bakıldığında her hafta didişen futbol takımlarının ahları gazetelerden dalga dalga topluma yayılarak onlarda Gencebay'ın şarkılarının tesirlerini yaratmaktadır.

Hiç bir kimse çıkıpta: Siz şu tarihten beri bu kupalara katılır ama her seferinde aynı dönemeçle geri dönersiniz. Bu yaptığınız israftır, savurganlıktır. Bu işteki yanlışlarınızı düzeltin sonra yarışa yeniden başlayın demez. En azından bunu diyecek kimse kamuoyuna sesini duyuramaz. Böylece onlar bina okur döner döner yine okurlar.

Demokrasi ile idare edilen ülkelerde onlara bu şamarı bilinçli kamuoyu atar. Yoksa vefakâr stad seyircisi atmaz. Onlar bir nevi hasta taraftarlardır.

Basının birçok kesimi günlük yenilgide belli kişi veya kişileri suçlar. Ben bugüne kadar, hakemin, sporcunun ve seyircinin yanında o gazete sayfalarını dolduranların suçlandığını görmedim. Acaba onlarda hiçmi suç yoktur. Elbette vardır ama kimse bu ayrıntıya inmemiştir. Bu nedenle karmaşık olan spor konusu zihinlerde gerekli yere oturtulamamıştır. Temel sorunlar çözülmeden sonuç beklenmiştir. Bir spor karşılaşmasındaki sonuç gerçekçi bir sonuç değildir. Bir grup çalışmasının sahalara yansıyan ve görünürde olan kısmıdır.

Herkes bu kısmını tartışırken gerçek sorumlular karanlıkta kalarak kendilerini kurtarmışlardır. Konunun bu yönü görünen yönünden daha ilgi çekiçi ve etkilidir. İşte burada basına, kamuoyuna aydınlatma ve yönetme düşer. Bu da başlı başına bir uzmanlık işidir. Nitekim bunu kavrayan spor yazarları bir mesleki dayanışma derneği kurmuşlardır. Burada bir vatandaş çıkar ve başarısız spordan dolayı bu mesleki derneğin de yakasını tutabilir. Olaki o gün çabuk gele.

Sportif müsabakaların sonuçlarını irdeliyen günlük gazeteler kimi zaman birer kolombo kesilerek neticenin saptınan bölümlerini en ince ayrıntılarına kadar koro halinde yayınlar dururlar.

Sonuç gelecek hafta yine aynıdır. Oysa nüfusunun büyük bir bölümü genç ve çocuk olan toplumumuza aynı basın yeni modeller üretmek ve gerçek olayların fikir babalığını yapmak zorundadırlar. Bu fikirlere toplum sarılsın. Beden eğitimi ve spordan gerçek nasibini alsın ve gazetesine güvensin. Bugünkü basının yüklendiği bu görevi hakkıyla başardığını söylemek çok güçtür.

Konuya suçlama açısından bakmıyorum. Bir gecede bir çok yöneticinin değiştiği spor düzeninde suçlanacak çok kişiler bulunabilir. Ama neticeyi değiştirmez. Sorun sistemin bozukluğundan gelmektedir. Sistem değişmedikçe sonuçta değişmez. Sistemde gerekli olan radikal değişiklikler bu sütunlardan değerli okuyucuya verilmelidir. Bunun yanında geçerli düzende bilerek veya bilmiyerek hata yapan, sporda söz sahibi olan kişiler uzmanlar tarafından uyarılmalı ve sonuçlarıyla kamuoyuna teşhir edilmelidir. Böylece bilinçli bir kamuoyu spora yön verecektir. Spordaki başarısızlıkların gerçek nedenlerini bilecektir. Görev düştüğünde oylarıyla politikacıya yön verebilecektir.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünde Üst Düzeyde Görev Yapmış Bir Yetkili

İstinye'de "Güç Geliştirme İstasyonu,, açılıyor

Beden Terbiyesi İstanbul Böl. Müdlüğü, İstinye'de atış poligonu olarak kullanılan 350.000 m lik alanda bir «Güç Geliştirme İstasyonu» açılacağını bildirdi.

BTİBM Sayın Metin Erkuş, bu konuda şunları söyledi: «Açacağımız Güç Geliştirme İstasyonu İstanbul halkının her zaman rahatlıkla gelip ter dökebileceği, ayrıca güçlerini de geliştirebileceği bir istasyon olacaktır. Bu İstasyon'da her yaştan insanın yararlanabileceği, çocuk parkı, gezi parkı, dinlenme yerleri ve güç geliştirici kondisyon aletleri bulunacaktır.

Ayrıca iki soyunma odasıyla dörder düş yeri yapılacaktır. Gerekli materyal ve malzemelerin bir kısmı, Avrupa'dan getirilmiştir. Eksikliklerimiz kendi atölyelerimizde giderilecektir.

Güç Geliştirme İstasyonumuz, tüm işlemleri Haziran sonunda tamamlayıp, Temmuz ayında da İstanbul halkının hizmetine sunulacaktır.

Metin Erkuş bu konudaki sözlerini şöyle tamamladı: «Bu çalışmalar bir mesaj niteliğindedir. İleride bu çalışmaları arttırarak İstanbul halkına bu tip istasyonlar sunacağız»...

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne bir yılda 50 bin'e yakın evrak girdi

Ankara (POLİTİKA) — Beden Terbiyesine 1978 yılında toplam olarak 49.202 evrak girdiği saptandı.

En çok evrak gelen birimler arasında ilk sırayı 11.804 evrakla Personel Müdürlüğü almış, Okçuluk Federasyonu ise 20 evrakla, en az yazı gelen birim olmuştur.

BTGM Basın Müşavirliğince yapılan açıklamada, Sicil Lisans Müdürlüğüne 11.573, Bölge İşleri Daire Başkanlığına 3.334 evrak gelmiştir. Federasyonlar içinde voleybol 1331 yazı ile birinci futbol 1199 ile ikinci, basketbol 1143 ile üçüncü. güreş 1115 ile dördüncü sıradadır.

HALTER FEDERASYONU ESKİ BAŞKANI ALPASLAN BERAAT ETTİ

- GÖREV YAPAN KİŞİLERE ÇAMUR ATMAK KOLAYDIR. KAFİLENİN İKİ GECE VİYANA'DA KALMASIYLA ÜLKEME 30 BİN LİRALIK DÖVİZ TASARRUFU SAĞLADIM, TEŞEKKÜR BEKLERKEN MAHKEMEYE VERDİLER

Ankara — 1978 yılı Haziran ayında Çekoslovakya'nın Havirov kentinde yapılan Avrupa Halter Şampiyonasına katılan Türkiye ulusal takımına iki gün fazla yevmiye ödediği ve elinde «antrenörlük» belgesi olmayan bir kişiyi antrenör olarak kafileye koyduğu için hakkında dava açılan Halter Federasyonu eski Başkanı Seyhan Alpaslan'ın Ankara Asliye Hukuk Mahkemesinde beraat etmiştir.

Seyhan Alpaslan ve vekili Bülent Uzel, savunmalarında, uçak bağlantıları nedeniyle kafilenin 2 gün kalmak zorunda olduğunu, bu durumun önceden bilindiği Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Başbakanlıktan gerekli onayların alındığını, ancak Seyhan Alpaslan'ın toplu olarak istifa eden federasyon başkanları arasında bulunması nedeniyle Gençlik ve Spor Bakanlığı yetkililerinin kendi onayları nı görmezlikten gelerek dava açmak yoluna gittiklerini söylemişlerdir. Yine bu arada, Alpaslan ve vekili, «antrenörlük belgesi bulunmadığı» söylenen kişinin Ankara Spor Akademisinde halter ihtisas dersi verdiğini, anılan kişinin uzman ortopedi hekimi olduğunu açıklamışlardır.

Savcının da savunmanın görüşlerine katılması ve beraat kararı istemesi üzerine, mahkeme, Seyhan Alpaslan'ın beraatine ve dava açanların davacı idareye iletilmesine karar vermiştir.

Davadan sonra muhabirimize bir demeç veren Seyhan Alpaslan şöyle demiştir: «Görev yapan kişilere çamur atmak kolaydır. Bu çamuru temizlemek ise dahiya ve bağımsız yargı organlarına düşer. Kafilenin iki gece Viyana'da kalmasıyla ülkeme 30.000 liralık döviz tasarrufu sağlamıştım. Teşekkür beklerken mahkemeye verdiler. Adalet yerini buldu.»

Manevi tazminat davası açıp açmayacağı sorulan Seyhan Alpaslan, «Değmez» demiştir.

OFSAYT

AYNI PLAĞI DİNLEMEKTEN BIKTIK

Futbol Federasyonu kulüplerden bütçelerini istedi. Bıktık kardeşim yıllardır aynı plağı dinlemekten. Artık bu plakta cızırtı veriyor. Biraz da çevirin bakalım şu plağın arkasında ne var ne yok!.. Bunu gerçekleştirecek yüreğiniz varsa...

KEMAL ONAR DOĞRU SÖYLÜYOR

Galatasaray Asbaşkanı Kemal Onar «Bu transfer ücretleriyle bir gün batarız» dedi. Bu sözler gerçeği yansıtıyor ve bu sözleri Kemal Onar'dan duymak ise sevincimizi artırıyor. Evet sizin temsil ettiğiniz düşünce, eninde-sonunda ülkemizde de batacak. Ancak transfer ücretleri ne olursa olsun Galatasaray'a bir şey olmaz. Yalnız kendiniz için endişelenmekte haklısınız.

Sporda sakatlanma oranı en yüksek dal: Futbol

Almanya'nın Württenberg eyaletinde 380 bin sigortalı sporcu üzerinde yapılan bir araştırma sonucu, sporda sakatlanma oranının en yüksek olduğu dal futbol olarak belirlendi. Spor doktorlarının gerçekleştirdiği araştırmada, futbol karşılaşmalarında meydana gelen sakatlıklar yüzde 48 kemik kırılması, yüzde 18 burkulma, yüzde 7 yaralanma, yüzde 3.4 kas ve kiriş sakatlanmaları olarak saptandı.

Araştırmaya göre futboldan sonra en çok sakatlanmanın meydana geldiği spor dalları ise şöyle sıralanıyor:

Yüzde 2.8 eltopu, yüzde 2.6 boks, yüzde 2.2 güreş, yüzde 2.1 halter.

DAĞCILIK FEDERASYONU'NUN 2 GENEL SEKRETERLİĞİ SÜRÜYOR

Dağcılık Federasyonunun biri fahri, biri resmi iki genel sekreterli duruma düşmesi bugüne kadar hâlâ çözümlenemedi.

Bilindiği gibi, Federasyon başkanlığından istifa eden Muzaffer Traş'tan sonra yeni bir federasyon kurulmuş, yeni federasyonun genel sekreterliğine fahri olarak Sönmez Targan alınmıştı. Kısa bir süre sonra ise Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünce kadrolu olarak, Bisiklet Federasyonu Genel Sekreteri Osman Nuri Şentepe, Dağcılık Federasyonu Genel Sekreteri olarak atanmıştı. Federasyon bizim Genel Sekreterimiz Sönmez Targan derken, Genel Müdürlük Osman Nuri Şentepe'nin genel sekreter olduğunda direniyordu. Federasyonun yazdığı resmi yazılarda genel sekreter olarak Targan'ın imzası bulunurken, Genel Müdürlükçe Federasyona gönderilen yazılarda genel sekreter Şentepe adına idi.

Son olarak Genel Müdürlük Sönmez Targan'ı genel sekreter olarak kabul etmekte, ancak Şentepe de genel sekreter olarak görevine devam etmektedir. Yetkisiz yetkili durumda kalan Şentepe'nin, iki genel sekreterliği süren Dağcılık Federasyonunun durumunu, Genel Müdürün nasıl sonuçlandıracağı merakla beklenmektedir.

Aymergen'in görevi uzatıldı

Ankara (THA) — Fikret Ünlü'nün görevden alınmasıyla Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekilliğine atanan Ergun Aymergen'in görev süresinin 3 ay daha uzatıldığı öğrenilmiştir.

Spor...Spor...Spor...Spor...Spor ...Spor...Spor

İzmirspor'u 4-1 yenen Beşiktaş Genç Takımı Federasyon Kupasını kazandı

HAKEMLER: Yılmaz Dinçel, Atilla Koşer, Cevat Kürklü.
BEŞİKTAŞ: Fikret - Murat, Saffettin, K. Adnan, Cemal - B. Adnan, Burhan (Talip), Tuğrul - Erkan, Fuat, Ercan.
İZMİRSPOR: Haluk - Emin, Aykut, Ömer, Levent - Sarper (Reha), Güven, Muharrem - Orhan, Metin, Murat (Nazmi).

Ankara (POLİTİKA) — İzmirspor Genç Takımını 4-1 yenen, Beşiktaş Genç takımı Federasyon Kupasını kazandı.

Tüm maç boyunca modern futboldan örnekler veren Beşiktaş Genç Takımı, Federasyon Kupasını kazanırken futbolu ile de alkış topladı.. Bu arada İzmirspor Genç Takımı da yenilmesine karşın modern futbol oynadı.

Maça çok iyi başlayan Beşiktaş 3. dakikada B. Adnan, 16. dakikada Ercan'ın golleri ile 2-0 öne geçti... İkinci yarıda da iyi futbolu sürdüren Beşiktaş 43. dakikada Ercan, 74. dakikada Tuğrul'un golleri ile durumu 4-0 yaptı. İzmirspor'un golünü ise son dakikada Orhan attı.

Maçtan sonra Futbol Federasyonu Başkanı Cemal Saltık Beşiktaş Genç Takımına şampiyonluk kupasını verdi.

Hilmi İşgüzar

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

«Bildiğiniz gibi Sosyal Güvenlik Bakanı arkadaşımız sayın Hilmi İşgüzar, biraz önce bana istifasını vermiş bulunuyor. Kendisi sanırım biraz önce açıkladığı gibi, kendisinin de isteğiyle açılan meclis soruşturmasının selâmetle yürümesine yardımcı olmak üzere, böyle bir davranışta, iyi niyetini, yapıcılığını ve bu konuya verdiği önemi gösteren aynı zamanda kendine güvenini gösteren bir davranışta bulunmuş durumdadır».

METE TAN VEKÂLET EDECEK

Hilmi İşgüzar'ın istifasıyla boşalan Sosyal Güvenlik Bakanlığı görevine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan'ın vekâlet edeceği öğrenildi.

Yeni bir atamaya kadar Mete Tan tarafından vekâlet edilecek olan Sosyal Güvenlik Bakanlığına 15 gün içinde atama yapılması gerekmektedir.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel dün saat 15'de Millet Meclisinde düzenlediği basın toplantısında Hilmi İşgüzar'ın Sosyal Güvenlik Bakanlığından istifa ettirildiğini savunarak «İşgüzar istifa ettirilmek suretiyle Meclisin önünden kaçırılmıştır» dedi.

Millet Meclisi'nde gensorunun görüşülmesine başlanacağı gün İşgüzar'ın «tahkikatın selameti bakımından» istifa etmesini eleştiren Demirel, «Bu işin içinde bit yeniği vardır. Madem ki gensoru açılmasına karar verildi, gensoru görüşülmeliydi Gensoru görüşülseydi zaten düşecekti» şeklinde konuştu.

Sosyal Güvenlik Bakanının ağır itham altında olduğunu da söyleyen Demirel «Koşa koşa Meclise geldik. Mecliste gensoru müzakeresi yapılacaktı. Gördük ki gensoru müzakeresine gerek kalmamış. Hani Sosyal Güvenlik Bakanı hakkındaki ithamlar karşısında kendisini savunacaktı, ne oldu?» dedi.

CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu da gazetecilerin Hilmi İşgüzar'ın bakanlıktan istifası ve Başbakanın bu konudaki demeci ile ilgili sorularını cevaplandırırken, «Çok gecikmiş de olsa Sayın İşgüzar yapılması gerekeni yapmıştır» dedi.

Turhan Feyzioğlu, İşgüzar'ın daha yolsuzlukla ilgili iddialar ortaya çıkar çıkmaz istifa etmesi gerektiğini öne sürerek, «Bugün gensoru müzakereleri yapılabilseydi, tamamiyle cevapsız bıraktığı soruları tekrarlayacak, belgeler okuyacak ve cumartesi yapılacak oylamayı beklemeden derhal istifa etmesinin en doğru hareket olacağını bir defa daha tekrarlayacaktım» dedi.

TARIMSAL KREDİ YÖNETMELİĞİ DEĞİŞTİRİLDİ

Ankara (ANKA) — Ziraat Bankası tarımsal kredi açarken küçük ve orta işletmeler ve tarımsal amaçlı kooperatifler ile üst kuruluşlarına «öncelik» tanıyacak.

Ziraat Bankası tarafından hazırlanan ve tarım kesimine açılan kredileri yeniden düzenleyen «tarımsal krediler yönetmeliği»nde bir süre önce yeniden düzenlenen Ziraat Bankası Yasası'nın ilk maddesinde belirtildiği üzere, kredilendirilecek tarımsal kesimler sıralanırken, «özellikle küçük ve orta boy tarım işletmelerine öncelik tanınacağı» kaydedildi. Bunların yanısıra, tarımsal amaçlı kooperatiflerle bunların üst kuruluşlarına, kamu kuruluşlarına, kamu iktisadi teşebbüslerine, yerel yönetim kurumlarına, küçük tasarruf sahipleri ile söz konusu kuruluşlarca oluşturulan her çeşit ortaklıklara tarımsal kredi açılabilecek.

Ziraat Bankası tarafından hazırlanan ve en geç hafta sonuna dek Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe gireceği bildirilen «Tarımsal Kredi Yönetmeliği»nde, ilke olarak kredi açılırken özkaynak katkısının aranacağı kaydediliyor.

Ancak, kalkınma plan ve programlarında öngörülen ilke ve esaslara uygun olarak üretim ve yatırım yapan kooperatifler ve üst kuruluşları ile kooperatif ortaklarına ve küçük ve orta tarım işletmelerine açılacak projeli kredilerde özkaynak katkısının aranmayabileceği açıklanıyor.

2 kentte 2 kişi

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

lerin ihbarıyla Maden-İş Haber Bülteni okudukları için üçü kadın altı Maden-İş üyesi gözaltına alındı.

BİR ÖĞRETMEN ÖLDÜRÜLDÜ

Malatya'nın Eskisamanpazarı semtinde dün ilerici iki lise öğretmeni silahlı saldırıya uğradı, ilerici öğretmenlerden biri öldü diğeri de ağır yaralandı.

Edinilen bilgiye göre Malatya Gazi Lisesi öğretmenlerinden Nevzat Yıldırım ve Mustafa Cankul dün saat 11.30 sıralarında Eskisamanpazarı semtinde yolda giderlerken silahlı saldırıya uğradılar. Yaylım ateşine tutulan öğretmenlerden Nevzat Yıldırım kaldırıldığı hastanede öldü, ağır yaralanan Mustafa Cankul ise ameliyata alındı.

BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Çeliktepe'de kimlikleri belirlenemeyen kişilerce bir otomobile açılan ateş sonunda MHP'li olduğu bildirilen Ali Osman Devecioğlu öldü, annesi Havva Devecioğlu yaralandı.

Saat 07.30 sıralarında bir miras konusunu çözümlemek üzere, Çeliktepe Emniyetevleri yakınında 34 HV 295 plakalı otomobilde bulunan Ali Osman Devecioğlu (19) ile annesi Havva Devecioğlu'na üç kişi tarafından ateş açıldı.

Açılan ateş sonunda Ali Osman Devecioğlu öldü, annesi kolundan yaralandı.

1 MAYIS DAVASI

Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Mersin 1. Ağır Ceza Mahkemesinde görülmekte olan 1 Mayıs olayları ile ilgili davanın Ankara'ya alınmasına karar verdi.

ADANA'DA

Adana'nın Yurt semtinde bir kahvehane kimliği belirlenemiyen kişilerce otomatik tabanca ile kurşunlandı.

Edinilen bilgiye göre, genellikle ilerici kişilerin gittiği Yurt semtindeki Set Kahvehanesi, önceki gün geç saatlerde kimliği saptanamayan kişilerce otomatik tabancayla tarandı. Kahvehanede bulunanlar, yerlere yatarak korunmaya çalıştılar. Olayda Borsa Lisesi 2. sınıf öğrencisi Mustafa Ünlü bacağından yaralandı. Yaralı öğrenci Tıp Fakültesi Nümune Hastanesinde tedavi altına alındı.

6 İŞÇİ GÖZALTINA ALINDI

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu'na bağlı Gaz Maske Fabrikasında faşistlerin verdiği isimlere dayanarak üçü kadın altı Maden-İş üyesi işçi gözaltına alındı.

Rauf Denktaş

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

TO çerçevesi içi sokmak anlamına geldi bildiriliyor.

EKONOMİK ABLUKA SORUNU

Öte yandan Denktaş'ın "ekonomik abluka" sorununu öne çıkararak toplumlararası görüşmelerde somut bir çözüme gidilmesini engellediği bildiriliyor. Belirtildiğine göre 1974 çıkartmasından sonra Kuzey Kıbrıs ekonomisi Kıbrıs'ın tüm ekonomisinden bağımsızlaştırılmış ve Türkiye'ye bağlanmıştı. Ancak Denktaş şimdi ekonomide karşılaşılan güçlükleri "ekonomik abluka"ya bağlamakta ve bunu toplumlararası görüşmelerin somut bir çözüme varmasına karşı kullanmaktadır.

TOPLUMLARARASI GÖRÜŞMELERİN ÇIKMAZA SOKULMASI

Öğrenildiğine göre Denktaş bir özel sohbete toplumlararası görüşmelerin bir sonuca varmayacağını, bunun göstermelik olduğunu ve bu yüzden toplumun sorunun çözümüne ilişkin iyimser bir havaya girmesini engellemek gerektiğini söyledi. Bilindiği gibi doruk toplantısının hemen ertesinde doruktа varılan anlaşmaya ters düşen demeçler vermişti. Doruk toplantısında kabul edilen 6. maddeye göre "taraflar görüşmelerin sonucunu olumsuz yönde etkiliyebilecek hareketlerden kaçınma konusunda mutabık kalmışlardır" denilmektedir.

Buna karşın Denktaş, varılan anlaşmalarda "iki toplumu, federal bir devletten bahsedilmemesine karşın, sürekli olarak verdiği demeçlerde" iki toplumlu, iki bölgeli" bir federal devlet üzerinde anlaşmaya varıldığını söylemektedir.

İlgililer Denktaş'ın altına imza attığı anlaşmalara uymadığını ve bunları çarpıtarak Kıbrıs sorununu olumlu bir çözüme kavuşmasını engellediğini bildiriyorlar. Denktaş'ın Kıbrıs'taki muhalefet partilerinin iki toplum arasında görüşmelerin topluma açık olarak yapılması ve partilerin de görüşlerinin alınması önerisini dikkate almayarak görüşmeleri toplumdan gizlediği belirtiliyor.

Seydişehir'de

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

bank Alüminyum İşletmeleri önünde başladı. Hükümet Meydanı'nda sona erdi. «Faşizm anaların siperini aşamayacaktır» pankartı altında yürüyen kadınlar Atatürk Anıtına siyah çelenk bıraktılar.

Yürüyüş öncesi kadınlar tarafından dağıtılan bildiride «Faşistler artık yanılıyorlar. Anaların yüreğinde artık acı değil öfke var. Bu öfke sel olup akacak, boğacak tüm katilleri. Analar siper olacak, analar yumruk olacak. Faşizm anaların siperini aşamayacak» denildi.

Seydişehir'de yarın da esnaflar tarafından bir yürüyüş yapılacağı bildirildi.

Meclis'ler

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

oğlu'nun CHP Grup Başkanvekilinin Meclislerin 3 Temmuz'da tatile girmesi yolunda bir önerge verdiklerini bildirmesinden sonra MHP'li ve MSP'li üyeler salonda çoğunluk olmadığını öne sürerek oylama istediler. AP'li üyeler oylamaya başlanmadan salonu terkettiler, ancak çoğunluğun bulunduğunun görülmesi sonucu oturum devam etti. Önerge lehinde söz alan CHP Grup Başkanvekili Altan Öymen tatilin 3 Temmuz'da olmasının gereğini anlatırken, «Sıkıyönetim için oturumun gerekebileceğini» söyledi.

Önergenin lehinde söz alan CHP Grup Başkanvekillerinden Altan Öymen Meclisin tatil gününün saptanması gerektiğini aksi takdirde çalışır göründüğü halde yine tatilde olacağını kaydederek, «Buna örnek 1977'dir. AP'lilerin bir adeti var ki, bunu 1977'de yaptılar. Hem Meclisi tatile sokmadılar hem de bütün yaz boyunca birkaç arkadaşları dışında oturuma katılmadılar. Bu yıl ise aynı durumun olmasını istemiyoruz» dedi.

Öymen, AP sözcülerinin aleyhte yapacakları konuşmalarda «demogojik» yollara sapacaklarını tahmin ettiğini, ancak gerçeğin ortada olduğunu ve bunun 1977'de de örneklendiğini sözlerine ekledi.

ATAÖV'ÜN SÖZLERİ

Öymen'den sonra önergenin aleyhinde söz alan AP Antalya Milletvekili İhsan Ataöv, Meclisin bu ortamda tatile giremiyeceğini söyledi, «Hükümet Türkiye'nin hangi şartlar içinde bulunduğunu bildiği halde nasıl tatil ister?» dedi. Ataöv «Tatil nasıl yapılır. Hükümet yarın sabaha kadar kalacak mı, o belli değil» şeklinde konuştu.

Bu sırada CHP sıralarından Ataöv'e laf sataşılması üzerine Ataöv, CHP'lilerin bulunduğu sıralara dönerek «Kafamı kızdırırsanız gelir başınıza bakan olurum, o zaman görürsünüz» şeklinde konuştu. Ataöv'ün bu sözleri üzerine CHP sıralarından, «Sen satılıksın» diye bağırıldı. Ataöv de bunun üzerine «Eğer satılık olsaydım, şimdi bakan koltuklarından birinde ben otururdum» dedi. Ataöv'ün bu sözlerinden sonra bir kısım CHP'li üyeler Ataöv'ün bu sözlerini masalara vurarak protesto ettiler.

Daha sonra Başkanvekili Eyüboğlu, CHP Grubunun, Meclis'in 3 Temmuz'da tatile girmesi önerisini oya sundu, öneri CHP'lilerin oylarıyla kabul edildi.

3 TEMMUZ'A KADAR ÇIKARILACAK YASALAR

CHP'nin 3 Temmuz'da tatili içeren ve Millet Meclisi'nde kabul edilen önergesinde bedelli askerlik, askeri personelin derecelerinin artırılması ve sıkıyönetimin sona ermesi halinde sıkıyönetim mahkemelerinin görevlerinin sürmesi yolundaki yasaların tatilden önce çıkarılması da yer aldı.

Maraş

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

numaralı Askeri Mahkemesi'nde Maraş kitle katliamının sanıklarının yargılandığı duruşmaya müdahil avukat olarak katılmak isteyen TİKP avukatlarının isteği mahkemece reddedildi. Mahkeme ayrıca, aralarında MHP ve AP'lilerin bulunduğu sanık avukatlarının duruşmaya ara verilmesi isteğini de geri çevirdiler. Öte yandan, duruşmaya müdahil olarak katılan avukatlar Barış Yiğit imzası ile bir bildiri yayınlayarak Barolardan yardım istediler.

Duruşmanın dün öğleden sonra devam eden oturumunda, aralarında idam isteği ile yargılananların da bulunduğu tutuksuz 29 sanığın tutuklanmasına karar verildi.

Sosyal Güvenlik

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

rum. Hepsinin ne kadar boş ve temelsiz olduğu soruşturma komisyonunun çalışmaları sonucu ortaya çıkacaktır. Arkadaşımız göreve devam etmelidir" şeklinde konuştu. Ancak başta Sükan olmak üzere üç bağımsız bakan böyle bir yükü taşımaya niyetleri olmadığını bildirdiler ve bağlayıcı bir karar alınırsa toplantıya katılmayacaklarını belirttiler.

Önceki akşam saat 20.30'da biten bazı bağımsız bakanlarla CHP yöneticileri toplantısından sonra henüz bir karara varılamamıştı. İşgüzar toplantıdan çıkarken istifa etmeyi düşünmediğini basın mensuplarına açıkladı.

ÖNCEKİ GÖRÜŞMELER

Bağımsız bakanların yaptığı toplantıdan sonra bakanlar ikili ve üçlü görüşmelere devam ettiler. Tüm temaslara karşın Septioğlu, Kılıç ve Karaaslan toplantıya katılmamakta kararlı olduklarını bildirdiler. Sükan'da hiç gerilememekte niyetliydi, bağımsız bakanlar sabah yeniden toplanmayı kararlaştırdılar.

SABAH Kİ TOPLANTI

Sabah yapılan toplantıya Septioğlu, Kılıç ve Karaaslan dışında kalan tüm bağımsız bakanlar katıldı. Toplantıda gensoru sonucu ortaya çıkacak durum tartışıldı. CHP tüm milletvekillerini meclise getirmesi halinde bile dört bakanın katılmaması sonucu ortaya hayli enteresan bir durum çıkacaktı, ve Ecevit Hükümeti bir "azınlık hükümeti" haline gelecekti. Muhalefetin İşgüzar'ı istifaya zorlayacak 226'lık oyu bulmasına olanak yoktu ama yine de iktidar muhalefetten daha az çıkarabilecekti. Kaldı ki CHP grubunda da bazı milletvekillerinin toplantıya katılmama eğiliminde oldukları gözleniyordu. Bunun üzerine bağımsız bakanlar İşgüzar'ın gensoru öncesi istifasının daha doğru olacağı sonucuna vardılar. Toplantıdan hemen sonra da İşgüzar istifasını açıkladı.

TÜSİAD

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

olmadığı görüşünü yaymak için kampanyayı ısrarla sürdürdüğü görüşü yaygın bir kanı. İşçi kuruluşları ve demokratik örgütlerin kampanyaya tepkileri ise sürüyor.

Metin

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

rultay'dan sonra CHP Grubu iki oylama yaptı, ancak Tüzün gerekli çoğunluğu bu oylamalarda sağlayamamıştı. Dün yapılan oylamada ise Tüzün 106 olan gerekli oy sayısını aşmayı başardı.

Federal Alman TV'si

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

30 Mayıs 1979 cumartesi günü MHP militanı beş bini aşkın «Ülkü Ocağı» yahut «İslam Kültür Merkezi» üyesinin Köln Radyo ve Televizyonu'ndaki, kendi ifadelerine göre, «Komünist Türk redaktörlerine karşı, ayrıca «Katil Ecevit» ile «işkenceci Hükümet»i kınamak üzere düzenlediği yürüyüş ve protesto gösterisinden sonra aşırı sağcı Türk örgütlerinin Federal Almanya kamuoyunda yeniden güncellik kazanması, bu akımların gerçek nitelikleri konusunda aydınlatıcı bir filmin hazırlanmasına yolaçtı.

«Monitör» filminde gerek MHP militanlarının gösterisinden, gerekse 30 Mayıs 1979 çarşamba günü demokratik Türk kuruluşlarının Alman Sendikalar Birliği (DGB) ve Sosyal Demokrat Parti Gençlik Örgütü (JUSOS) ile birlikte düzenlediği karşı gösteriden görüntüler yer aldı.

Bunun yanısıra MHP'lilerin saldırılarına uğrayanlar, başlarına gelenleri anlattılar. Yayında genellikle söz konusu aşırı sağcı örgütlerin niteliklerine ağırlık verildi.

Yayının en önemli özelliği, ilk kez olarak Federal İçişleri Bakanlığı Siyasi İşler Müsteşarı Manhred Von Schoeler tarafından açık ve seçik biçimde, MHP'lilerin Federal Almanya içinde bir tehlike oluşturduklarının vurgulanması oldu.

İstanbul'da

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

leri katılacaklar. Bunun yanısıra Portekiz'den İntersendikal üyesi, Portekiz Ticaret İşçileri Federasyonu, İspanya'dan İşçi Komisyonları üyesi, İspanya Kamu İşçileri Federasyonu, Fransa'dan CGT üyesi Metal İşçileri Federasyonu ile Yunanistan İnşaat İşçileri Federasyonu temsilcileri de konferansa katılacaklar.

IMF

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

in, «siyasi ve ekonomik konularda» Başbakan Ecevit ve Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün ile temaslarda bulunmasının ardından, Federal Alman Parlamentosu Savunma Komisyonundan bir heyetin de, önümüzdeki ay başında Türkiye'ye gelerek hükümet yetkilileri ile temaslarda bulunacağı ve bazı tesislerde incelemeler yapacağı belirtiliyor.

MHP

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

nuşmasından sonra, çalışma raporu okunacak ve rapor üzerindeki eleştirilere geçilecek. Kurultayın ikinci gününde Genel Başkan, Genel Yönetim Kurulu, Yüksek Haysiyet ve Denetleme Kurulu üyelikleri için seçimler yapılacak.

Öteyandan Kurultay dolayısıyla partinin, yarın akşam Atatürk Spor Salonunda mehter takımı, folklor ekipleri ve bazı «sanatçı»ların katılacağı bir «şölen» düzenlendiği bildirildi.

İzmir'de

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

bulunuldu. Ancak çağrıya ateş açılarak yanıt verildi. Polislerin de ateş açmasından bir süre sonra Endüstri Meslek Lisesi son sınıf öğrencisi Taşkınöz, dışarıya çıkarak teslim oldu. Yakalanan Cavit Taşkınöz'ün THKP-C Eylem Birliği örgütü içerisinde (Keko) adıyla tanındığı ve emirleri (Sarı) lakabıyla anılan kişiden aldığı öne sürüldü.

Denktaş

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

nusunda bilgi vermesini istedi.

Rauf Denktaş'da Cumhurbaşkanı Korutürk'e bilgi sunmaktan memnunluk duyacağını kaydederek, Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ü Kıbrıs'a davet etti.

Kabul sırasında KTFD Başkanı Denktaş şunları söyledi:

«Her açıdan Türk ulusunun desteği olmaksızın Kıbrıs Türk'ü barınamaz ve hiçbir şeyi başaramaz.

Özgürlüğü için mücadele etmekte olan bir toplumuz, anavatanın sayesinde büyük bir felâketten kurtulduk. Şimdi bu kurtuluşu barışa dönüştürmek gayesi içinde iyiniyetle çalışıyoruz. Anavatanın iyi niyet ve desteğine ve barışı sağlamak için gayretlerine şahit oluyoruz. Ulusumuza layık bir barış yapmak için elden geleni herşeyi yapmak bizim andımızdır, görevimizdir.

Politika

SAVAŞSIZ SOMURUSUZ BIR DUNYA IÇIN

- **Sahibi:** Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ... ... KEMAL TÜRKLER
- **Yazıişleri Müdürü:** ... ... Tamer KAYAŞ
- **İstanbul:** Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel.: 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290
- **Ankara:** İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 65 36 — Teleks: 42 486 - 42 879
- **İzmir:** Cumhuriyet Bul. Aslan Kapani İş H. K.:5 No: 510 Konak
- **Dizgi:** ... ... Politika Tipo Tesisleri
- **Baskı:** ... ... Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd. Şti. Matbaası
- **Dağıtım:** ... ... Hürriyet Holding A.Ş.
- **İLAN KOŞULLARI:** 2-3-7. sayfalar (sütun /cm): 300 TL. - 4-6. sayfalar (sütun/cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun/cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. - Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun, 5 cm): 500 TL.
- **ABONE KOŞULLARI:** 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL., 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık: 200 DM., 6 Aylık: 100 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 120 dolar.

Çukobirlik Sovyetlerle D.Bakır'da bir yağ kombinası kuracak

Adana, (A.A.) — Çukobirlik Güneydoğu'nun yağ gereksinmesinin yarıdan çoğunu karşılıyacak bir yağ kombinası kurmak için çalışmalara başladı. Kurulacak yağ kombinası için Sovyetler Birliği'nin yatırım anlaşmasından yararlanacak olan Çukobirlik Genel Müdürlüğü, yaptığı açıklamada kombine hakkında geniş bilgi verdi.

Çukobirlik Genel Müdürlüğü ilgilileri, yaptıkları açıklamada Sovyet yardımı ile kurulacak olan kombinenin günde 50 ton pamuk çekirdeği işleyeceğini, fizibilite raporlarından sonra fiili yardımın hemen başlayacağını belirttiler.

Öte yandan CHP Adana İl Örgütü yöneticileri, düzenledikleri basın toplantısında, Çukobirlik Genel Müdürü Abdullah Kütküt'ün görevini kötüye kullandığını ileri sürdüler ve görevden alınması için girişimde bulunduklarını açıkladılar.

Yeni seçilen CHP'li muhtar ile bazı partililerin de katıldığı basın toplantısında konuşan İl Başkanı Avukat Ahmet Albay, konuyu Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler'e de ilettiklerini belirterek özetle şunları söyledi:

«Son günlerde yerel basına sorumsuzca açıklamalarda bulunan Çukobirlik Genel Müdürü Abdullah Kütküt, kamu görevini kötüye kullanmaktadır.

Terörizme karşı Almanya ile işbirliği yapılacak

- Federal Alman televizyonunda Salı akşamı yayınlanan bir programda aşırı sağcı Türk örgütlerinin ciddiye alındığı belirtildi

Bonn (A.A.) — İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş Federal Almanya İçişleri Bakanı Gerhard Baum ile Bonn'da iki saat süren bir konuşma yaptıktan sonra gazetecilerin sorularını yanıtladı. Bakan Güneş, bir soru üzerine Federal Almanya'daki sağ militan örgütleri Federal Alman hükümeti tarafından artık çok daha ciddi bir tehlike olarak değerlendirilmesi konusunda kendisinin bir açıklama yapmasının sözkonusu olamayacağını, ancak temasları sonucunda Almanların bu ve benzeri konulardaki tüm kaygılarını paylaştıklarını söyledi.

Bu konunun açılmasına neden salı akşamı Alman Birinci Televizyonunda ortalama sekiz milyon seyircisi olan «Monitör» adlı programda aşırı sağın Federal Almanya'daki tedhiş faaliyetlerine ilişkin on dakikalık bir filmin yeralması oldu. Filmin bir yerinde Bonn İçişleri Bakanlığı Siyasal İşler Müsteşarı Von Schoeler, artık, hükümetinin aşırı sağcı Türk örgütlerini çok ciddiye aldığını ve tedhiş eylemlerinin de geniş ölçüde gerçeği yansıttığını doğruladı.

TERÖRİZME KARŞI SAVAŞTA İŞBİRLİĞİ

Hasan Fehmi Güneş, Federal Almanya İçişleri Bakanı ile yaptığı görüşmeden sonra gazetecilere verdiği demeçte «Eğer batı dünyası, demokrasinin Ortadoğu'da yaşamasını istiyorsa, o vakit bunun için kendi payına düşeni yapmak zorundadır» dedi. Bakan Güneş, görüşmelerin ağırlık noktasını şöyle özetledi:

«Şu anda bizim için en önemli sorun tedhişçiliğe karşı etkin mücadele olmakla beraber buraya sırf teknik, teknolojik ve eğitsel yardım istemeye gelmiş, değilim.

İstanbul'da 17, İzmit'te 15 örgüt eylem birliği istedi

Haber Merkezi — İstanbul'da 17, İzmit bölgesinden de 15 demokratik kuruluş yaptıkları açıklamalarda, «demokratik bir platform oluşturulması» için tüm demokratik güçlere çağrıda bulundular.

İstanbul'da ortak açıklamada bulunan 17 demokratik kuruluş anti-demokratik uygulamaları geriletecek olan tek gücün tüm antiemperyalist ve antifaşist güçlerin eylembirliği olduğu vurgulandı. TÜTED, KÖGEF, BANK-DER, ENERJİ-DER, İlerici Liseliler Derneği, TÜS-DER, GENEL-DER, GİB-DER, TÜMAS, İlerici Kadınlar Derneği, İlerici Gençler Derneği, Halkevleri İstanbul İl Koordinasyon Kurulu, Makine Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Tüm Tiyatro Sanatçıları Birliği, HABER-DER, BAYINDIR-DER, ve TÜM-DER adına yapılan ortak açıklamada özetle şu görüşlere yer verildi:

«Demokratik platformların oluşması hayati bir zorunluluk olmaktadır.

İZMİT'TE

İzmit'te Maden-İş 7. Bölge ve 25. Bölge Temsilcilikleri, Genel-İş, Petkim-İş, BAYSEN-İŞ, TÖB-DER Kandıra Şubesi, Petrol-İş Yarımca Şubesi, ASTER-İŞ, TÜS-DER, TÖB-DER Gölcük Şubesi, İzmit Sinematek Derneği, YENİ-KOOP, KÖY-KOOP, Kimya Mühendisleri Odası, Gölcük Halk Eğitim Derneği, Sapanca İGD, Karamürsel Halkevi adına ortak bir açıklama yaptılar.

U-2'ler Filistin ve Arap ülkelerinide izleyecek

- ABD casus uçaklarının Kıbrıs NATO üslerinden kalktıktan sonra doğrudan Türkiye üzerinden uçmayacağı geniş bir yay çizeceği belirtiliyor

Ankara, (POLİTİKA) — SALT-2'nin denetlenmesi amacıyla uçurulacağı bildirilen U-2 Amerikan casus uçaklarının sadece Sovyetler Birliğini ilgilendirmediği bu uçakların NATO ve ABD tarafından Orta Doğu ülkelerini de denetlemek amacıyla kullanılacağı bildiriliyor.

ABD casus uçaklarının Kıbrıs NATO üslerinden kalktıktan sonra doğrudan Türkiye üzerinden uçmayacağı geniş bir yay çizeceği böylece tüm bölgede casusluk uçuşları yapabileceği kaydedildi.

U-2 uçaklarının Türkiye üzerinde uçmaya başlamalarıyla en önemli tehlike Filistin halkı için olacak. Ayrıca İran'dan çekilen ABD'nin İran, Irak ve Suriye'yi de etkin biçimde kontrol altına alabileceği kaydediliyor.

U-2 uçakları tartışmasına böylece Türkiye Sovyetler Birliği ve ABD dışında Filistin Kurtuluş Örgütü ile Arap ülkeleri de katılmış oluyor. Başta Filistinliler olmak üzere komşu Arap ülkelerinin de U-2'lerle ilgili olarak Türkiye hükümeti ile temasa geçecekleri öğrenildi.

Primli işçi dövizi uygulamasında sorun çıktı

Ankara (ANKA) — Özel bankalar tarafından ek prim ödenerek satın alınmakta olan işçi dövizlerinin Merkez Bankası'na devri konusunda bazı sorunlar çıktığı bildirilmektedir. Döviz pozisyonu tutma yetkisine sahip çeşitli bankaların yöneticilerinden edinilen bilgilere göre, işçi dövizlerine ödenen primlerin tahsil edilebilmesi için satın alınan bütün dövizler Merkez Bankası'na devredilmektedir. Bilindiği gibi, Merkez Bankası, özel bankalar tarafından satın alınan işçi dövizlerine verilen primleri, ancak Merkez Bankası'na devir edilmesi koşuluyla ödeyeceğini açıklamıştı.

Görev süresi 1 ay daha uzatıldı

Mobilya yolsuzluğu Komisyonu 3 yıl 4 ay 10 gün önce kuruldu

- Bir türlü başkanı seçilemeyen komisyon Yahya Demirel'in "hayali sunta ihracı" ile ilgili olarak Demirel, Başol ve Ergenekon hakkında hazırlık soruşturması yürütüyor

Ankara, (POLİTİKA) — AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in yeğeni Yahya Demirel'in bir süre cezaevinde kalmasına ve yurt dışına kaçmasına yol açan Mobilya Yolsuzluğunu araştırmak üzere kurulan, ancak AP ve şimdiki muhalefet partilerinin temsilcilerinin engellemesi nedeniyle başkanı seçilemeyen komisyonun görev süresi önceki gün TBMM ortak toplantısında 1 ay daha uzatıldı.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in yeğeni Yahya Demirel'in sahte mobilya ihracatı ile ilgili olarak Demirel ve iki bakan hakkında istenen soruşturmanın öyküsü hayli uzun. Yaptığı sahtekârlık nedeniyle hapis cezasına çarptırılan ve Türkiye'den kaçan yeğen Yahya Demirel'in yolsuzluğu ortaya çıkartılınca CHP grubu uzun süren bir kampanya açtı. Bu arada 100'ü aşkın parlamenterin Demirel'le zamanın bakanlarından Halil Başol ve Yılmaz Ergenekon hakkında verdikleri soruşturma önergesi 28 Ocak 1976 tarihinde TBMM ortak toplantısında okundu. 16 üyeden oluşacak olan Soruşturma Hazırlık Komisyonunun kurulması kararlaştırıldı. Normal olarak her partinin parlamentodaki temsil oranına göre katılacakları komisyona hemen isim vermeleri gerekiyordu. Oysa AP engellemeye isim bildirme işlemi ile birlikte başladı. Komisyonun üyeleri bu engelleme yüzünden epeyce bir süre geçtikten sonra 3 Mart 1976'da belirlendi. Komisyonda CHP'nin 7, AP'nin 6, MSP ve DP'nin birer temsilcisi bulunuyordu. Komisyonun çalışmaya başlayabilmesi için başkanlık divanını oluşturması gerekiyordu. Oysa CHP ile DP'li üyeler birarada AP, MSP ve MHP diğer yanda tavır takınıyorlardı. Başkanlık divanının seçilebilmesi için 23 Kasım tarihinin gelmesi beklendi. Bu süre için de bitmeyen tükenmeyen turlar atıldı. Sonunda MSP'li Senatör Mehmet Bilgin «sağlık» nedeniyle istifa edip yerine Yozgat Senatörü Süleyman Ergün getirilince, DP Milletvekili Mehmet Altmışyedioğlu Komisyon Başkanı oldu.

Soruşturma Hazırlık Komisyonu, hemen çalışmalarına başlayıp gelen raporlar üzerinde çalışarak 11 Nisan 1977'de raporunu hazırlayıp Meclis Başkanlığına teslim etti. Komisyonun hazırladığı rapora göre Demirel ve iki bakanla ilgili iddialar TBMM'nin Soruşturma Komisyonu kurmasını gerektirecek önemdeydi.

ÖZETLE

Eskişehir TÖB-DER'in açılması istendi

ESKİŞEHİR — Aralarında DİSK'e bağlı sendikaların da bulunduğu 13 kuruluş basına ortak bir açıklama yaparak TÖB-DER Eskişehir Şubesinin derhal açılmasını ve sendikalarla demokratik kitle örgütleri üzerindeki anti-demokratik baskıların durdurulmasını istediler.

CHP ağırlıklı iktidar döneminde faşist örgütlerin üzerine gidilmediği kaydedilen açıklamada demokratik örgüt ve sendikaların çok yönlü baskılara uğradıkları belirtildi. Bu saldırıların durdurulması istenen açıklamada ayrıca kapatılan tüm ilerici örgütler gibi TÖB-DER Eskişehir Şubesinin de derhal açılması istendi.

Üniversite sınavı için önlem alınıyor

İSTANBUL — Üniversitelerarası Seçme Sınavına katılmak üzere İstanbul'a gelecek öğrencilerden 4 bin 300'ünün yüksek öğrenim kredi ve yurtlar kurumuna bağlı 6 yurt ile 8 yatılı okulda barındırılacakları açıklandı.

Üniversitelerarası Seçme Sınavına katılmak üzere 11-16 Haziran tarihleri arasında İstanbul'da bulunacak öğrenciler için Anadolu Trakya Garajı ile Harem ve Haydarpaşa Garında 4 danışma bürosu kuruldu. 40 kişinin görev yapacağı bürolarda öğrencilerin her türlü gereksinmeleri karşılanacak.

Sınava girecek öğrencilerin eşgüdümünü Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu İstanbul Bölge Müdürlüğü sağlayacak.

İstanbul'da 93 bin öğrencinin katılacağı Üniversitelerarası Seçme Sınavı 294 yerde yapılacak.

Dışişleri Bakanlığı memur sınavlarının usulsüz yapıldığı öne sürülüyor

Ankara (Politika) — Dışişleri Bakanlığı'nda idare memur seçme sınavlarının usulsüz olarak yapıldığı öne sürülüyor. Bu konuda açılan bir dava üzerine Danıştay bakanlıktan, incelemek üzere bütün sınav kağıtlarını istedi.

Dışişleri Bakanlığı seçme sınavının yönetmeliklere göre köşesi kapalı kağıtlarla yapılması gerektiği bildiriliyor. Ancak Çağlayangil döneminden beri sınavların, sınava girenlerin kimliklerinin kolayca anlaşılabileceği bir kodlama sistemiyle yapıldığı ve bu yüzden sınav sonuçlarının geçersiz sayılması gerektiği öne sürülüyor.

5 Haziran'da yapılan Dışişleri Bakanlığı idare memuru sınavlarına 450 kişi katılmış, ancak 43 kişi başarılı olabilmişti. Yapılan başvuru üzerine Danıştay aldığı ara kararda bakanlıktan incelemek üzere bütün sınav kağıtlarını istedi. Bakanlığın 13 Haziran'a kadar kağıtları teslim etmesi gerekiyor.

BUGÜNKÜ PROGRAM

18.35 — Marco
19.00 — Çocuklarla Başbaşa
19.30 — Doğa Belgeseli

Hüsamettin Ünlüoğlu'nun hazırladığı programda bundan 7 yıl önce Çanakkale'nin Ezine ilçesine bağlı bir köyde ağaca iple bağlı olarak yaşamını sürdüren küçük bir kız konu ediliyor.

20.00 — Türk Sanat Müziği Toplu Programı
20.30 — Haberler
21.15 — Minik Konser
21.20 — Bir Gazetecinin Not Defteri
21.45 — TV'de Sinema

Yönetmenliğini Gilbert Cates'in yaptığı ve başrollerini Melvyn Douglas, Gene Hackman ve Dorothy Stickney'in paylaştıkları BABAM ve BEN adlı film yayınlanacak. 40 yaşında bir yazar olan Gene, ilerlemiş yaşına rağmen anne ve babasından kopamamaktadır.

YARINKİ PROGRAM

16.30 — Sınava Doğru, 17.00 — Haberler, 17.05 — Evdeki Doktor, 17.30 — Flipper, 18.00 — Hava Harp Okulu, 18.30 — Hayvanat Bahçeleri, 19.30 — Logan'ın Kaçışı, 20.30 — Haberler, 21.15 — Beş Dakika, 21.20 — Hayatım Roman, 22.15 — Zaman Zaman İçinde 23.15 — Baretta 24.00 — Haberler.

TRT TV Program-Haber-Eleştiri

TV filmlerinde güldürü unsuruna ağırlık veriliyor

Haziran sıcakları bastırırken TV yöneticileri de, bir yandan pahalılığı ve yokluklar nedeniyle kuyrukta geçen saatleri, öte yandan haberlerde birbirine söylenmedik söz bırakmayan politikacıları unutturmak için olacak, yabancı film seçiminde azıcık yürek burkan öyküleri ile güldürü unsuruna ağırlık vermeye başladılar.

Film seçimleri gösteriyor ki genel çizgileriyle amaç, bu sıcak günlerde gevşesin, biraz ağlayıp azıcık da gülsünler.

Bu seçimlere izleyicilerinin tepkisi ne oluyor? Kimin umurunda!

Ama, «Toplum birgün bilinçlenecek yutmayacak bu ninnileri» diyelim sayın yöneticilere.

RADYOLARDAN SEÇMELER

TRT-1	TRT-2	TRT-3
06.02 Günaydın	09.00 Olayların İçinden	10.00 Türk Yorumcuları
09.02 Kadın Dünyası	10.30 Türkiye'de Sanayileşme ve Gelişmesi	16.00 Müzik Sohbetleri
10.01 Arkasım Yarın	11.40 Beri Gel Barışalım	17.06 Pop-Caz
15.20 Sanatçılarımızı Tanıyalım	13.30 Olayların İçinden	22.06 Gecenin Getirdikleri
18.01 Çocuk Bahçesi	20.00 Başlangıçtan Bu Yana İnsanlık	
01.00 — 06.00 Gece Yarısı		

Neden Celalettin Çetin'in «Not Defteri»?..

Gazetecilik, olayları anında toplamayı gerektiren, yorumlayıp hızla okuyucuya aktaran ve toplumunu yönlendiren, etkin bir meslek. Bilimsel dizileri, sanata ilişkin gelişmeleri, toplumdaki olağandışı olayları da günlük haberler ile birlikte sunmak çabasında gazeteciler.

Toplumumuzda yavaş yavaş oturan bu mesleğin, en ilkel koşullarda acılarını çeken, yılmayan eski kuşakların yanında, bugün nice baskı altında her düşüncesini okura hem de sanatçı ustalığı ölçütlerinde veren savaşçıları var.

Ama her nedense gazeteciliği ya da bir gazetecinin çalışmalarına örnek olarak televizyonda 15 günde bir Celalettin Çetin'le karşılaşmaktayız. Anlattıkları gazeteciliğin not defterinin hangi bölümüne, ne amaçla giriyor?

Örneğin bu akşam, 7 yıl önce bir köyde ipe bağlı olarak yaşamını sürdüren küçük bir kız konu ediliyor. Celalettin Çetin'in bu «gazetecilik atlatması»nı, örneğin Uğur Dündar yıllar öncesine gitmeye hiç gerek görmeden pekalâ yapıyordu. Celalettin Çetin, izlenmiyor doğrusu. Hele programın adı «Bir gazetecinin not defterinden olunca»...

TV, BALKAN ÜLKELERİ YAZAR TEMSİLCİLERİ İLE BİR AÇIKOTURUM DÜZENLEDİ

Televizyon, Balkan ülkelerinin yazar temsilcilerinin katıldığı bir açıkoturum düzenlendi. Önümüzdeki günlerde yayına girecek olan tartışma programını Doğan Hızlan yönetiyor. Yugoslavya'dan Hüseyin Basic, Yunanistan'dan Stellos Yeronis, Bulgaristan'dan Kamen Kalcev, Romanya'dan Prof. Dr. Mircea Zacink ve Türkiye'den de Aziz Nesin katılıyor. Bilindiği gibi Balkan Ülkelerinin yazarları daha önce İstanbul'daki bir toplantıya katılmışlardır.

Balkan ülkelerinin yazarlarını ekrana getirmek olumlu bir yaklaşım. Çünkü İstanbul'da yazarlar arasındaki barış, dostluk ve dayanışmanın vurgulandığı toplantıyı sınırlı sayıda insan kitlesi izleyebildi. Ayrı rejimde olan ülkelerin sanat ve kültür yaşamlarının bir programda özetle de olsa yansıması, sevindirici bir olay.

Yeni Haber-İş: "DİSK'te yönetim bunalımı vardır"

Ankara (Politika) - DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikası Genel Yönetim, Yürütme Kurulu ve Şube Başkanları toplantısı yapıldı. Yeni Haber-İş Genel Başkanı Eyüp Sıhhatli, toplantıyı açarken yaptığı konuşmada DİSK 6. Olağan Genel Kurulu'nun, yönetimi başta sendikal birlik olmak üzere antiemperyalist, antitekel ve antifaşist eylem ve cephe birliği görevini yüklediğini hatırlatarak «DİSK'in on yıllık onurlu geleneğine gölge düşürülmüştür» dedi.

Sıhhatli Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen'den sonra Devrimci Toprak-İş de DİSK'ten ihraç edildiğini hatırlatarak, «Sendikamız, DİSK'teki bu olumsuz gelişmelere kayıtsız kalamaz. Sendikamız DİSK'te bir yönetim bunalımı olduğu görüşündedir. DİSK'teki yönetim bunalımına son vermek, DİSK'in birliğini sağlamak için, DİSK'in erken Genel Kurul'a götürülmesi zorunludur» dedi.